БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 196 (5088)
Воскресенье
Сентябриин 29
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Колхозно эд зөөриие, хамтын газарые, мүнгэн зөөриие үриһэн, хуули бусаар мэдээрхэн захирһан советскэ, партийна ба газартаряалангай органуудай хүдэлмэрилэгшэд болон колхозуудай түрүүлэгшэнэр хуулиие эбдэгшэд ба колхозно байгуулалтын дайсад болохо тула тушаалнуудһаа гаргагдажа сүүдтэ үгтэхэ юм гэжэ тогтоохо".

(ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолһоо).

Хэн ниитын колхозно газар ба баялигые үринэб—тэрэ колхозно байгуулалтын дайсан мүн

Худөө ажахын артелиин Сталинска Уставые бэелүүлжэ байхадаа, манай республикын хэдэн олон колхозууд ажахын ба соел культурын талаар ехэхэн амжалтануудые туйлаһан байна. Тэрээнэй аша туһаар манай колхозууд болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай шэрүүн шалгалтануудые солотой һайнаар барижа гараа. Колхозно байгуулалтын ашаар манай Улаан Арми болбол хүн түрэлтэнэй хорото дайсадтай хатуу шанга тэмсэл хэжэ байхадаа эдеэ хоолой зүйлнүүдые таһалгаряагүйгөөр абажа байгаа һэн.

Теэд мүнөө Эсэгэ ороноймнай улам саашадаа коммунизм тээшэ хүгжэхэ ябадал хадаа манай социалистическэ худөө ажахын үндэһэ һуури болохо артель колхозуудай улам хурданаар урган хүгжэхэ ябадалые эринэ. Хэрбээ колхозуудай хүдэлмэридэхи мүнөөдэрэй дутагдалнуудые дары усадхаагүй хадаа энэ тон шухала зорилгые толомо һайнаар бэелүүлжэ шадахагүй байнабди. Тиимэ дээрэһээ «Колхозуудта худөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» парти ба правительствын тогтоол гүн ехэ политическэ ба ажахын удхашанартай байна. Тиимэ дээрэһээ хэблэл газетэнүүдтэ тунхаглагдаһан тэрэ түүхэтэ тогтоолые тон ехэ эдибхи хэшээлтэйгээр манай республикын колхознигууд угтажа абаа.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй түүхэтэ тогтоол соо заагдаһан: ажалта үдэрнүүдые буруугаар гаргашалха, ниитын колхозно газарые үрихэ, колхозно эд зөөриие хулгайлан үрихэ ба колхозуудые хүтэлхэ демократическа үндэһэ һууринуудые эбдэхэ ябадалнууд манай эндэхи олохон колхозуудта гарадаг байна. Дээрэ дурсагдаһан гэмтэ ябадал ба Устав эбдэлгэнүүдые гаргаха гээшэ колхозуудай хэрэгтэ тон хоротой байжа, манай ороной бүхы социалистическэ байгуулалтада ехэ аюултай байха юм. Тиимэ тула парти ба правительствын политикые хазайлгаха, худөө ажалай артелиин Уставые эбдэхэ тиимэ хоротой ба ленинизмдэ харша ябадалнуудтай эрид шууд ба бусалтагүйгөөр тэмсэжэ, тэдэниие һалгааха хэрэгтэй.

«Бурят-Монголой Үнэн» газетэдэ «Тохир хурган аман тээшээ» гэһэн фельетон гараһан байгаа. Тэрээн соо Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой түрүүлэгшэ байһан Борис Цыреновэй колхоздо харша ябадал тухай хэлэгдэһэн байха юм. Энэнь юун дээрэ харагдааб гэхэдэ, тэрэ Цыренов колхозой түрүүлэгшэ байхадаа хамтын эд зөөриие хамаагүйгөөр үрижэ байһан, садахагүй ело шэнги колхозой хонидые хоер гурбаарынь алажа эдидэг, байтаһа моридые баридаг, хори гушан мэшээг хартаабха гурил худалдажа, олоһон мүнгэеэ өөрынгөө кармаанда хэдэг байхаһаа гадна, үнгэрхэдөө энэ дармоед болбол колхозой складта өөрынгөө фонд бии болгоһон байна. Эдэ бүхы хулгайн хорото ябадалаа далдалхын тула колхозой дайсан Цыренов болбол ревизионно комиссида өөрынгөө хани Б. Н. Жамбаловые һуулгаһан, колхозой тоо бүридхэлые зорюута бусайдуула гэжэ колхозой счетовод И. Я. Барлаковые занаһан байха юм. Имэһээ энэ «Коминтерн» колхозой өөдэлдөггүй байһаниинь элитэ.

Гансал хубияа хараад, гүрэн тухай, колхознигууд тухай дуулахашье дурагүй байһан тиимэ хүн иимэ бузар муухай хорото ябадал хэжэ болохо байнабшуу. Эгээл иимэ — советскэ сэдьхэлгүй хүнүүд гүрэндэ харша, колхоздо харша ябадалаараа манай урагшаа дабшан хүгжэхэ хэрэгтэ тойбо тодхор татана гээшэ. Тиимэ дээрэһээ «колхозно эд зөөриие, хамтын газарые, мүнгэн зөөриие үриһэн, хуули бусаар мэдээрхэн захирһан советскэ, партийна ба газартаряалангай органуудай хүдэлмэрилэгшэд болон колхозуудай түрүүлэгшэнэр болбол хуулиие эбдэгшэд ба колхозно байгуулалтын дайсад болохо тула тушаалнуудһаа гаргагдажа, сүүдтэ үгтэхэ юм» гэжэ парти ба правительствын тогтоол соо тон зүбөөр хэлэгдэнэ.

Теэд зарим партийна ба советскэ органууд болбол иимэ яаха аргагүй дайсадые элирүүлжэ һалгаахын орондо, тэдэниие үмөөрэхэ, далдалха ябадал гаргадаг ушаршье бии. Нэрлэгдэһэн Цыреновые Иволгын хүтэлбэрилэгшэдэй үни удаан далдалжа байһан, мүнөө колхоздо хорото эдэ бүхы ябадалнуудайнь элиржэ нюугдахаа болеодшье байхадань, ондоо томо «Улаан Оронго» колхоздо хүдэлмэрилүүлхээр зүбшөөрһэн тэрэ ушар хадаа партиин зарим айкомууд ба аймгүйсэдкомууд тиимэ хорото ябадалнуудта зөөлэхэнөөр, либеральнаар хандадаг байһыень гэршэлжэ үгэнэ. Тиин иимэ либерализм, хуули эбдэхэ ябадалда иигэжэ хамаагүйгөөр хандаха ябадал хадаа худөө ажахын артелиин Уставые һүүлэй үедэ олон тээ эбдэхэ ябадалда хүргэһэниинь мэдээжэ. Тэрээн тухай манай газетэдэ хэдэ-хэдэн шүүмжэлэлгэнүүд гараһаншье һаань, илангаяа партиин Курумканай, Мухаршэбэрэй, Бичурын, айкомууд газетын сигналые хабшаха гэһэн һэдэлгэ гаргаһан байна. Ямаршье тиимэ һэдэлгэ бүтэхэгүй, колхозно байгуулалтын дайсадые далдалагшад тэдээндэл адли хатуу шэрүүнээр хэһээгдэхэ еһотой! Теэд колхоздо харша ябадал хэгшэдые элирүүлхэдэ һаад тойбо татаха ушар гансаханшье газетын сигнал дээрэ гарадаг бэшэ. Колхозой хүгжэхын хойноһоо һанаагаа зободог үнэн сэхэ хүнүүд тиигэжэ зоргондоо ороһон этэгээдүүдые эрид шэрүүнээр, нюур сахингүйгөөр шүүмжэлдэг байна. Теэд тэдэ үнэн шударгуу хүнүүдэй шүүмжэлэлые хабшаха, тэрээн тушаа хэмжээ абахагүй ябадал мүн зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө гарадаг байна. Колхозно байгуулалтын дайсадай тэдэ туһамаршадта хэды шанга хэмжээнүүд абтаһаниинь манай активта, манай уншагшадта элитэ гээшэ. Гүрэнэй ба партийна журимые эбдэжэ, эрхэ тушаалаа хэтэрүүлэн хэрэглэжэ, колхозой зөөриие эшэхэ нюургүйгөөр үрижэ хулгайлһан Хэжэнгын аймагай хүтэлбэрилэгшэд Номоев, Антакшинов ба бусад, Яруунын—Аюшеев, Ториин—Г. П. Иванов гэгшэдэй бузар муухай аашань элитэ. Эдэнэр гэмтэ ябадалайнгаа түлөө партиһаа хаягдаад, тушаалһаан гаргагдажа, мүнөө сүүдтэ үгтэнхэй.

Манай зорилго хадаа иимэ этэгээдүүдые эсэстэнь хүртэр хог боггүйгөөр элирүүлжэ, хатуу шэрүүнээр хэһээхэ, колхозно хуулиие наринаар сахиха, колхозуудые эдээн шэнги бузар муухай нюурнуудһаа хамгаалха ябадал болоно. Энээндэ ямаршье тиимэ удаарал, ямаршье тиимэ зөөлэнөөр, либеральнаар хандалга гаргажа болохогүй. Большевистскэ шүүмжэлэл дэлгэрүүлжэ, үргэн ниитэ колхознигуудай туһаламжаар эдэ бүхы хара һаналтай хүнүүдые колхозһоо холодуулан үлдэжэ, зэмэлэн хэһээхэ, тиигээд артель колхоздо еһотойл һайн, большевистскэ эмхи гурим байгуулха уялгатайбди. Энэ хадаа колхозуудай улам хүгжэн бадарха, колхознигуудай улам жаргалтай хүхюунээр ажаһууха ябадалые хангажа үгэхэ гээшэ. Тиимэ хадань парти ба правительствын түүхэтэ тогтоолые тон наринаар сахижа, колхоз нютаг бүхэндэ хэлбэршэгүйгөөр хэрэг дээрэнь бэелүүлэе!

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЬЭЭ

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет гидроэнергетикын талаар советскэ наука ба техникын гайхамшагта ажал-ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, сталинска шангай лауреат академик Борис Евгеньевич Ведынеев гэгшын үни удаан ба хүндөөр үбдэжэ, 62 наһатайдаа 1946 оной сентябриин 25-да наһа бараһан тухай гашуудалтайгаар мэдээсэнэ. (ТАСС).

БМАССР-эй Верховно Соведэй IX сесси нээгдэбэ

Үсэгэлдэр, сентябриин 28-да, үдэшын 8 часта. Соведүүдэй нэгэдэхи Байшангай, заседаниинуудай зал соо БМАССР-эй Верховно Соведэй IX сесси нээгдэбэ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Сессиие депутат **Колмаков** нээбэ. Сесси болбол депутат **Розовой** дурадхалаар БМАССР-эй Верховно Соведэй түрүүлэгшын уялгаһаа нүхэр **Борсоевые** сүлөөлжэ, орондонь депутат **Б. Б. Шагдыровые** һунгаба.

Удаань БМАССР-эй Верховно Соведэй IX сессиин зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүд баталан абтаба гэбэл:

1. 1946—1950 онуудта Бурят-Монгол АССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб.

2. 1946 оной БМАССР-эй гүрэнэй бюджет ба 1945 ондо гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэлгэ тухай тоосоое баталалга.

3. БМАССР-эй Верховно Соведэй VIII ба IX сессинүүдэй хоорондо БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр гаргагдаһан Указуудые баталалга.

Хэлсэхэ зүйлнүүдэй нэгэдэхи асуудалаар БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр **И. А. Антонюк** гэгшэ элидхэл хэбэ.

Энээгээр сессиин түрүүшын үдэрэй заседани дүүрэбэ.

Финансын органуудай хүдэлмэрилэгшэд шэнэ уялгануудые абаба

Зэдын аймагай финансын таһагай хүдэлмэрилэгшэд, худөө нютагуудай налоговой агентнүүд арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ шэнэ табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар финансировалхын түлөө өөһэд хоорондын мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ шэнэ уялгануудые абана.

Боргойн сомоной налоговой агент нүхэр Цыбиков гэгшэ налог таталгын гурбадахи кварталай түсэб 125 процент дүүргээд, үшөө һайнаар хүдэлмэрилжэ дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые 150 процент хүртэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

Мүн тэрэшэлэн Гэгээтын ба Дэрэстэйн сомонуудай налоговой агентнүүд өөһэд хоорондоо мүрысэжэ, налог таталгаар һайн амжалтануудые туйлажа байна.

Д. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Парти ба правительствын анхаралда халуун баяр хүргэнэ

Байкало-Кударын аймагай колхозуудаар «Колхозуудта худөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» правительство ба партиин тогтоолые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан суглаанууд үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ байна. Колхозно байгуулалтые улам бүри хүгжүүлхэ ябадалай хүсэтэ программа болохо энэ сэсэмэргэн тогтоол гаргаһан правительство ба партида колхознигууд өөһэдынгөө халуун баяр хүргэнэд. Суглаан дээгүүр үгэ хэлэһэн хүнүүд «Колхозуудта худөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй энэ тогтоолые үнэн зүрхэнһөө һайшаанад.

«Путь Сталина», «Коминтерн», «Майн 1» колхозуудаар тус тогтоолые шудалха шухала хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Эдэ колхозуудай агитаторнууд фермэ, бригада ба колхознигуудай гэр байрада ошожо тус тогтоолые уншажа үгэнэ. Правительство ба партиин энэ түүхэтэ тогтоолтой танилсаһан колхозник бүхэн саашадаа улам һайнаар хүдэлмэрилжэ, артельн ажахыгаа бүри дэбжүүлхэ уялгануудые абанад.

Тус аймагай «Вторая пятилетка» ба бусад колхозуудаар худөө ажалай артелиин Уставай зарим пунктнуудай бүдүүлигээр хазагайруулагдаһаниинь элиржэ байна. Тиин эдэ дутуунуудые дары усадхажа, Сталинска Уставые эбдэһэн гэмтэ хүнүүдтэ зохистой хэмжээнүүдые саг доронь абаха тухай колхознигууд шанга эрилтэ хэнэ.

Түүхэтэ тогтоолой хүндэлэлдэ

Худөө ажалай артелиин Уставай бүхы пунктнуудые нарин нягтаар сахижа, колхозой ажахын бүхы һалбаринуудые улам хүгжүүлхэ ябадалда «Колхозуудта худөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» правительство ба партиин тогтоол гүн ехэ удхашанартай байна, — гэжэ Бичурын аймагай «Красный боевик» колхозой членүүд нэгэн хүн шэнгеэр мэдүүлбэ.

Үбһэ, таряа хуряалгаар аймаг соо түрүүлжэ ябаһан «Красный боевик» колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүд ажалай жаяг заршамые саашадаа бүри һайжаруулан үшөө ехэ амжалтануудые туйлаха зорилготойгоор Октябриин урда тээхи мүрысөө эмхидхэхэ үүсхэл гаргажа, аймагай колхозуудта хандаһан байна. Парти ба правительствын түүхэтэ тогтоолой хүндэлэлдэ зорюулагдаһан энэ үүсхэл аймагай бүхы колхозуудаар дэмжэгдэжэ байһаниинь һэжэггүй.

Мүрысөө үүсхэһэн дээрэхи колхозой членүүд уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэхын түлөө ажал хэдэлмэреэ бүри эршэдхэбэ. Түрүү колхознигууд Николай Сафонов, Елена Посохова, Валентина Сафонова, Любовь Никитина ба бусад һаяын үдэрнүүдтэ үйлэдбэриинь бүтээсэнүүдые улам дээшэлүүлбэ.

А. ЮМСУНОВ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

КОММУНАЛЬНА ЭЛЕКТРОСТАНЦИНУУДАЙ МҮРЫСӨӨН

РСФСР-эй коммунальна ажахын Министерствын коллеги ба коммунальна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Центральна Комитет болбол электростанцинуудай социалистическа мүрысөөнэй август һарын дүнгые хаража үзэбэ. 135 станцинуудай коллективүүд мүрысөөндэ хабаадалсана. Эдэ станцинууд жэлэй ахинһаа абаад 9.575 тонно түлишэ алмажа, түсэбһөө гадуур 20 миллион киловатт-час энерги гаргаба.

Туйлаһан амжалтануудайнь түлөө Псковско электростанцида нэгэдэхи шан үгтэбэ. Туапсэ городой электростанци хоёрдохи шан ба Канск, Якутска ба Камышинын станцинууд гурбадахи шан абаһан байна.

(ТАСС).

Буланашска нүүрһэн

СВЕРДЛОВСК. (ТАСС). һүүлэй жэлнүүд соо Свердловскһээ зүүн хойно 120 километрэй газарта үндэр шанартай, коксологдодог нүүрһэтэй Елкинско-Буланашска газар нээгдэһэн байна. Эндэ 4 метр хүртэр зузаан хори гаран угленосно газарнууд олдобо. Эндэ хоёр шахтанууд нээгдээ. Мүнөө Бумбунаш № 3 гэжэ шэнэ шахтын барилга дүүрээ. Энэ шахта болбол сентябриин һүүлдэ ашаглалгада үгтэхэ юм.

Буланашска нүүрһые газогенераторна түлишэ ба химическэ түүхэй эд шэнгеэр ашаглаха болоно.

Ууралай тогоонуудта регуляторнуудые зохёобо

КУЙБЫШЕВ. (ТАСС). Куйбышевскэ ГРЭС-эй дулаа хэмжэдэг лабораториин ахалагша мастер М. В. Трубкин гэгшэ ууралай тогоонуудые уһаар автоматическаар хангаха шэнэ маягай регуляторнуудые зохёобо. Регуляторнуудынь хоёр тогоонууд дээрэ тогтоогдонхой. Хахад жэлэй турша соо эдэ регуляторнууд ашаглалтын үндэр һайн шанарые харуулба. Энэ үе соо тогоонуудые уһаар хангаха ябадалда нэгэшье һаад тохеолдоогүй.

Электростанцинуудай Министерствын даалгабариин ёһоор электростанцинуудые бүтээсэтэйгөөр ба арбинаар ашаглалгые эмхидхэхэ талаар трестын инженернүүдэй тусхай бригада энэ шэнэ изобретениин шалгалтые али бүхы талаарынь хэһэн байна.

Бригадын тобшололой ёһоор Трубкинай системын регуляторнууд үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилха хэрэгтэ ехэхэн туһа болохо ба ороной электростанцинуудта үргэнөөр хэрэглэгдэхэ еһотой болоно.

Заводуудай техническэ амжалтануудай выставкэ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Выборгскэ районой 12 томохон заводууд болбол ажаүйлэдбэриин техническэ прогрессые нэбтэрүүлхын тула выставкэ эмхидхэбэ. Шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэл—1946 он соо нэбтэрүүлэгдэһэн гү, али нэбтэрүүлэгдэжэ байгаа машинанууд, станогууд ба хэгдэһэн зүйлнүүд стенднүүд дээрэ харуулагдана. Машинануудай, детальнуудай, чертежуудай, картограммануудай, модельнүүд табигданхай.

Карл Марксын нэрэмжэтэ заводой стенд дээрэ нягта шлифовально ба портальна фрезернэ станогуудай модельнүүд байна. Эдэ түрүү зэргын станогууд энэ жэлдэ бүтээгдэнхэй. Тэрэшэлэн тус завод болбол текстильнэ машинануудые бүтээн гаргалгые үргэдхэһэн шэнэ технологиие харуулна.

«Красная заря» гэжэ завод хадаа телефонно аппарадуудые бүтээн гаргалгада бэлэдхэгдэжэ байһан модельтэй выставкэ харагшадые танилсуулна.

«Комсомольская Правда» газетын нэрэмжэтэ заводой продукцинууд—машинын детальнууд, металлые һэлгэдэг пластмассаһаа хэгдэһэн приборнууд ехэ һонирхолтой.

Районой предприятинуудай бусад техническэ зүйлнүүдэй дунда—торф болбосоруулдаг модернизированнэ фрез-ворошилка, гуталые халуунаар вулканизацилха шэнэ прессформнууд, олон янзын оньһожоруулагдаһан приборнууд ба зэр зэмсэгүүд бии.

ПАРОВОЗЫЕ КАПИТАЛЬНА ЗАЬАБАРИГҮЙГӨӨР МИЛЛИОН КИЛОМЕТРТЭ ГҮЙЛГЭБЭ

ТБИЛИССИ, (ТАСС). Тбилиси паровозно депогой ахалагша машинист Сухоруков ба тэрээнтэй хамта ажаллагша Литвинов гэгшэд паровозые 390 мянган километр гүйлгэхэ нормын орондо өөрынгөө паровозые капитальна заһабаригүйгөөр 1035 мянган километртэ гүйлгэжэ рекорд туйлаба.

Тус бригада 16 жэлэй үмэнэ [illegible] паровоз даажа абаһан байгаа. 1[illegible] онһоо хойшо энэ жэлэй сентябрь хүртэр Закавказска түмэр зам дээрэ Тбилисси—Гурджаани участогые [illegible] локомотив таһалгаряагүйгөөр х[illegible] гаа. Гүйлгын үе соо 45 тонно түлишэ алмаба.

Кирпиисын худөөгэй заводууд

МИНСК, (ТАСС). Кобриноко кирпиисын заводой барилга дүүрэ[illegible]. Энэ завод түрүүшын продукци бүтээжэ гаргаад байна. Тус завод жэлдээ миллион хахад хэһэг кирпиисэ ба 250 мянган хэһэг черепицэ гаргаха хүсэтэй болоно.

Мүнөө кирпиисын 208 завод Белоруссида хүдэлжэ байна. [illegible]нөө жэлдэ эдэ заводууд городуудые ба тосхонуудые һэргээн [illegible] хоолгодо хэдэн арбаад миллион кирпиисэ үгөө. Шэнэ табанжэлэй 800-һаа дээшэ тооной худөөгэй кирпиисын ба черепицын заводууд республика соо баригдаха болоно.

Үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэжэ, адууһа малаа тобир тарганаар үбэлжүүлэе!

★ ★★ ★

Ойн соорхой сабшажа, элбэг үбһэ олоно

Мүнөө жэлэй үбһэхуряалгын хүдэлмэридэ Яруунын аймагай «Улаан Туяа» колхозой хониной-товарна фермынхид (даагшань нүхэр Шагдаров) урдынхиһаа үлэмжэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа байна. Фермые даагша нүхэр Шагдаровай үүсхэлээр 12 хүнһөө бүридэлэн звено ойн соорхойдо гаража, үбһэ сабшаад, колхоздоо 100 һайса гаран бухал тушаагаа. Мүн энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд сабшалангай ондоошье газар дээгүүрһээ горьтойгоор үбһэ хуряажа абана.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдибхитэйгээр хабаадалсахатаяа хамта урсагдагша фермынхид хони маадаа һайнаар адуулан, харуулжа, тэрэшэлэн үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые һаадгүйгөөр ябуулжа байха юм.

Колхозно һүрэгүүдээ олошоруулхын түлөө онсо шадабаритайгаар эмсэдэг энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд мүнөө жэлдэ түсэбһөө гадуур 100 толгой хони үсхэбэрилбэ. Мүн ноонзэ, нооһо тушааха түсэбүүдээ илээдгүй үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Ц. ДУГАРОВ.

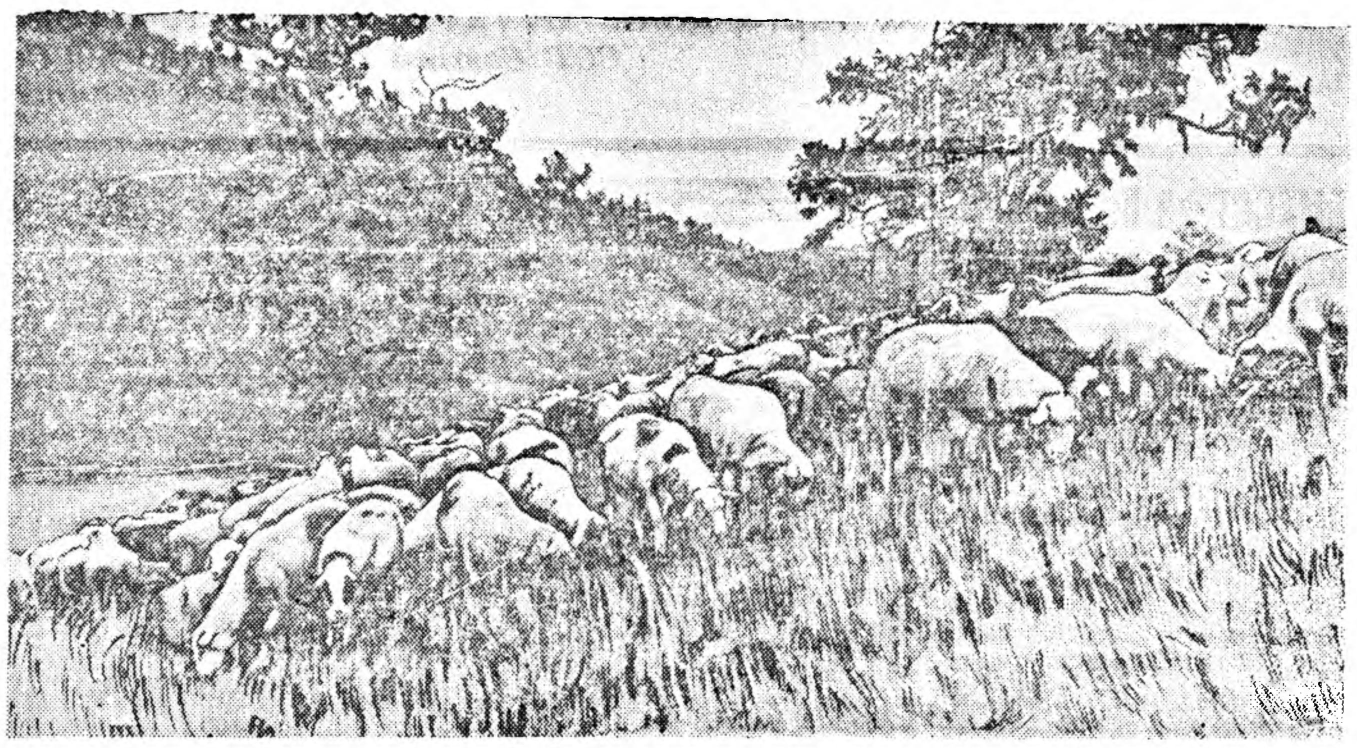
Комсомолецууд силос даралга дээрэ

Курумканай аймагай «Зорик» гэжэ колхозой комсомолецууд (секретариинь нүхэр Гармаева) колхойнгоо малда бата бэхи бааза байгуулхадань туһаламжа үзүүлхын тула һаяхан воскресник эмхидхэһэн байна. Энэ воскреснигтэ 20-ба гаран комсомолецууд хабаадалсажа, нэгэ үдэрэй туршада 25 тонно силос дараа. Тус воскреснигтэ комсомолецууд нүхэд Даши Гармаева, Михаил Бухаев, Сандидма Базарова гэгшэд стахановоор хүдэлмэрилбэд.

«Курумканский колхозник»

Мэргэжэлтэд колхозуудта эльгээгдэбэ

Кабанскын аймагай колхозно һургуули жэл бүхэндэ аймагайнгаа колхозуудта нилээд олон мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ үгэдэг байна. Энэ жэлдэ тус һургуули бригадирнуудые, 12 луговодуудые, бригадирнуудые, хамталаа 72 мэргэжэлтэдые колхозуудта эльгээбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Закаменай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонид бэлшэжэ ябана.

О. Зеккиин фото.

Колхозно һүрэгүүдээ тарганаар үбэлжүүлхын түлөө

«Красный Октябрь» колхоз үбһэхуряалгын хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа, валова суглуулгын түсэбые хүсэд дүүргэбэ. Тиин, энэ колхоз аймаг соо түрүү зэргэ эзэлжэ, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айком ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

Үбэлэй үедэ хүрэхэ үбһэ тэжээлтэй болобошье, тус колхозойхид хуряалгаяа үргэлжэлүүлһэн зандаа. Мүнөө үедэ сабшалан дээрэ 12 гар хажууршад ба 2 сенокосилка хүдэлмэрилжэ байна.

Хуряагдаһан бүхы үбһые колхозой правлени тушаажа абаад, фуражай харюусалгада актаар үгэбэ.

Тэрэшэлэн дурсагдагша колхозойхид адуу малай үбэлэй байра байдалые заһабарилха хүдэлмэридэ шухала анхаралаа табиһан байна. Барилгашадай бригадир нүхэр Кузьминай хүтэлбэри доро малай үбэлэй байранууд һэльбэн заһабарилагдана. Дархашуул нүхэд Бальчинов, Власов, Совенников гэгшэд моридой байрые заһабарилха зуураа, үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

«Красный Октябрь» колхозой членүүд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө Кировэй, нэрэмжэтэ колхозойхидые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан юм. Түрүүшын дүнгүүд дээрэһээ харахада, мүрысэһэн эдэ хоер колхозууд бэе бэеһээн гээгдэнэгүй. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 350 хониной, 150 үхэрэй багтаха байрануудые шэнээр барижа ашаглалтада үгөө. Гадна, энэ колхоз малажалай фермын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулан байра түхеэрһэн ба хуушан гэрнүүдые заһабарилжа байна. Малай үбэлжэлгэдэ саг соонь эрхим шанартайгаар бэлэдхэхын түлөө хамсыгаа шамажа оролсоһон дархашуул нүхэд Дашиев, Аюшиев гэгшэд һайн хүдэлмэриин түлөө колхозой правлениһээ шан абаһан байха юм.

Дээрэ дурсагдагша хоер колхозуудай членүүд Сэлэнгын аймагай бүхы колхознигуудтай хамта «Колхозуудта хүдөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалые усадхаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба партиин Центральна Комитедэй тогтоолые халуунаар угтаад, тэрээндэ харюу болгон улам эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, адуу малаа тобир тарганаар үбэлжүүлхэ бүри һонор хэмжээнүүдые хараалба.

П. АНГАРОВ.

Дарагдаһан силосынь гутажа байна

Зэдын аймагай колхозууд силос даралгые болошогүй удаанаар ябуулжа байха юм. Аяар мүнөө хүртэр эндэхи бүхы колхозууд силос дараха түсэбөө дүүргээдүй байһаар. «Красный партизан» (правлениинь түрүүлэгшэ М. И. Кузнецов), «Пятилетка» (правлениинь түрүүлэгшэ В. Г. Кожевников) нэгэшье центнер силос дараадүй байха юм.

Гадна, эндэхи зарим колхозууд силос даралга дээрэ нюдэ далдалха ябадал гаргана. Баянай сомоной Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Калмынин гэгшэ аймагай организацинуудта худал мэдээ хүргэжэ, нюдэ далдалһан байха юм. Гадна, энэ колхозойхид силос дараха заабариие угаа ехээр хазагайруулһан байба. Нэгэ газарта дараһан силосойнь яама недондоной бур бурдаг ба шорой шохойһоо арилгагдаагүй байгаа һэн. Тэрэнһээ болоно дараһан силосынь үжэжэ гуташоо.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Доржиев), Доодо-Сагаата гэжэ газарта силос дараха зуураа, үбһэ ногооe хэршэнгүй яама оруу хэжэ, гутааһан байна.

Тэрэшэлэн Гэгээтын сомоной Сталинай, Баянай сомоной Котовскиин нэрэмжэтэ колхозууд силос даралгые мүнөө хүртэр унжагайруулжа байха юм. Эдэ колхозуудай правленинүүдэй түрүүлэгшэнэр Ощепков, Лалетин гэгшэд үхэр малай эрхим тэжээл болохо силосые тоохогүй, хойрог зан гаргадаг байһан дээрэһээнь энэ шухала хэмжээ-ябуулга һаатажа байна.

Силос даралгын иимэ муугаар үнгэргэгдэжэ байһые һайса мэдэжэ байбашье, аймагай малажалай таһагай хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа мэргэжэлтэд колхозуудта туһалха, тэдэнһээ шанга эрилтэ хэхэ тушаа ямаршье оролдолго гарганагүй. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые валова суглуулгын талаар заатагүй дүүргэхын хажуугаар, эрхим шанартай элбэг ехэ силос дарахын түлөө колхоз бүхэн онсо һаналаа табиха еһотой. Ушарынь хадаа силос гээшэ адуу малай эрхим тэжээлэй нэгэниинь мүн.

С. ЗОДБОЕВ.

Штадуудые бүридхэлые удааруулхагүй

Кяхтын, Иволгын, Тарбагатайн аймагууд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ оной августын 13-ай тогтоолые таһалдуулжа байна

1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб болбол: «доторой ресурснуудые элсүүлхэ ябадалда, гамналга арбилалтын журамда ба мүн һалан һалагай ябадал дээрэһээ гарадаг гээлтэ гарзануудые ба үрэгүй гаргашануудые эрид үгы хэхэ ябадалда үшөө ехээр анхаралаа табиха» гэһэн зорилго табиба.

Иимэдэ шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө гамналта арбилалтын журам сахиха, доторой ресурснуудые үргэн ехээр элсүүлхэ шухала болоно. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1946 оной августын 13-да тогтоон абаһан «Советскэ, гүрэнэй, ажахын, кооперативна ба олониитын организацинуудай захиргаанай управленческэ аппарадай штадуудые үргэд хэхэ ябадалые хорихо тухай» № 1751 тогтоолые бэелүүлхэ ябадал болбол манай арадай ажахыда айхабтар ехэ удхашанартай болоно. Энэ тогтоолой еһоор 1946 оной августын 15 хүртэр эзэлэгдээгүй байһан бүхы тушаалнууд үгы хэгдэхэ ба энээн дээрэһээ салин түлбэри ба захиргаанай-ажахын гаргашануудай талаар арбилагдаһан мүнгэн хадаа бюджедтэ оруулагдаха байна. Энэ тогтоолые бэелүүлхэ ябадал болбол манай гүрэндэ тон ехэ мүнгэ арбилжа үгэхэ ба тэрээниие шэнэ Сталинска табанжэлые финансировалха ябадалда зорюулхын арга олгохо байна. Гансал манай Бурят-Монгол АССР соо, түрүүлэн гаргаһан тооной еһоор, Союзна правительствын энэ тогтоолые бэелүүлгэ дээрэһээ 3 миллионһоо үлүү түхэриг арбилагдаха юм.

Манай республикын финансова органууд болбол энэ тогтоолтой холбогдуулан, мүнөө үедэ бүхы штадууд ба хүлһэ салинай фонднуудые дахин бүридхэжэ, учрежденинүүд, предприятинууд ба организацинуудта эзэлэгдээгүй байһан тушаануудые элишэлэн үгы хэжэ, захиргаанай ажахын гаргашануудые бага болгожо, энээн дээрэһээ арбилагдаһан мүнгые бюджедтэ оруулжа байна.

Жэшээлхэдэ, Курумканай аймагта 34 организацинуудай 24-ые шэнэ бүридхэлдэ оруулһан ба 11 эзэлэгдээгүй албан тушаалнууд элишэлэгдэһэн байна. Гансал энэ аймаг соо салин хүлһэнэй фондын талаар 36 мянган түхэриг, захиргаанай ажахын гаргашануудай талаар 16 мянган түхэриг жэлэй һүүл хүртэр арбилагдаха байна. Прибайкальска аймаг соо 74 организацинуудай 30-ниинь бүридхэлдэ ороһон ба 16 тушаалнууд үгы хэгдэһэн байна. Эндэ салин хүлһэнэй фондоор 22171 түхэриг, захиргаанай ажахын гаргашануудай талаар 15061 түхэригэй арбилалта элишэлэгдээд байна. Баргажанай аймагта 26 албан тушаал үгы хэгдэжэ, һара бүри 11 мянган түхэриг арбилагдаба. Хориин аймагта 22 тушаал, Баунтын аймагта 26 тушаал үлүү гэжэ олдобо гэхэ мэтэ.

Эдэ болбол үшөө эхин тоонууд мүн ба энэ хүдэлмэри холо дүүрээгүй байбашье, тус хүдэлмэриие тон нарин нягтаар дүүргэхэ ябадалда финансын органуудай үүргэ айхабтар харюусалгатай байһань эли тодо болоно.

Дээрэ дурсагдаһан Курумканай, Прибайкальска, Баргажанай ба бусад аймагуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ тогтоолые дүүргэхын хүдэлмэри һула ябажа байна. Энэ хүдэлмэридэ еһотой харюусалгатайгаар хандаа һаа, тэрээниие үни дүүргэжэ болохо байһан аад, харин финансын органуудай хүтэлбэрилэгшэд урданайнгаа зангаар ехэтэ удааржа, һууриһаа хүдэлхын түлөө ехэхэн сагаа гээһэн байна гээшэ.

Тэрэ байтагай, энэ хүдэлмэриие бүри тэсэшэгүйгөөр хойшо татаһан ябадал зарим аймагуудта гаража байна. Кяхтын аймагай финансын таһагта (даагшань нүхэр Шулунов) 111 организацинууд, предприятинууд ба учрежденинүүдэй миил 21-эйнь штадууд шэнээр бүридхэгдэһэн байха юм. Мүн иимэ ябадал Иволгын ба Тарбагатайн аймагуудта үзэгдэнэ. Эдэ аймагуудай партийна ба советскэ органууд тус хүдэлмэриие үнгэргэхэ талаар финансын органуудай ажал-ябуулгые хүсэд хинан шалганагүй гээшэ.

Финансова органууд болбол штадуудые шэнээр бүридхэхэ ябадалда еһо дүүргэлтэ тэдыгээр хандахагүй уялгатай. СССР-эй финансынуудай Министр нүхэр Зверевэй телеграмма дотор мэдээсэгдэһэн еһоор, зарим республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудта 1946 оной августын 15-да эзэлэгдээгүй байһан алба тушаалнуудай бодото тоо тухай хуурмаг мэдээнүүдые финоргануудта үгэхэ ябадал гараһан байна. Манай республика дотор иимэ фактнууд мүнөө дээрээ элирээгүй байбашье, финорганууд хадаа эмхи зургаанууд ба предприятинуудай үгэһэн материалнуудые тон нарин наар, һуури дээрэнь шалгажа үзэхэ уялгатай. 1946 оной августын 15-ай үдэр хүртэр эзэлэгдээгүй байһан албан тушаалнуудаа хуули бусаар нюуһан ба һүүлээрынь тэдэ һууринуудые эзэлүүлһэн гэмтэ хүнүүд сүүдтэ үгтэхэ еһотой.

Штадуудые шэнээр бүридхэхэ хүдэлмэриин эсэс хүртэр тоотой үдэрнүүд үлэбэ. Манай финансова органууд болбол энэ хүдэлмэриие тон түргэнөөр ба эмхитэйгээр дүүргэжэ, салин хүлһэнэй ба захиргаанай-ажахын гаргашануудые бага болгохын арга-боломжо ба резервнүүдые сүм элишэлжэ шадаал һаа, ехэ мүнгэ зөөри гүрэндөө арбилжа, эдэ мүнгэнүүдые шэнэ Сталинска табанжэлые финансировалха ябадалда зорюулха уялгатай.

Н. СПИЦЫН.

ШЭНЭ ТАБАНЖЭЛ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ЮУМЭ БҮХЭНДЭ АЛМАЛТА ХЭЖЭ, АРАДАЙ ЗӨӨРИИЕ ГАМНАХА

ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН УРДА ТЭЭ.

Һанай агууехэ Эхэ орон болбол это дайсанай ушаруулһан хүшэр дэ шарханууды усадхаха зуу. арадай ажахын ба культурын най һүүлдэхи ургалгын шэнэ ба най ехэ зорилгонуудые бэелүүл- байна.

банжэлэй турша дотор һэргээн дхоогдохо ба байгуулагдаха тал шэнэ предприятинуудай сэнгынь 234 миллиард түхэриг охо юм.

маршье ажахы хадаа алмалта, алтагүйгөөр урган һалбаржа, нгөө үнэтэ зөөриие ба ашаг е арбидхажа шадахагүй гээшэ. һээ тон томо ба үргэн олон атай манай социалистическэ ыда түүхэй эдые, материалые, мүнгэн зөөриие гамтайгаар шалха, олониитын зөөридэ ижатайгаар хандаха гээшэ ехэ удхашанратай.

ветскэ Союзай бүхы граждад өөһэдыңгөө үдэр бүриин хүдэлмэри ба ажаһуудалда ые олониитын зөөритэй ушадаг байна. Иимэһээ хүн бүхэн й зөөриие хэрэггүй гарза эһээ аршалжа, олониитын зөөшэнэ олзо оруулжа шадаха адахань еһотой.

эндэ манаие Сталинска конци уялгална. Энэ хадаа й уялга мүн. Энээнгүйгөөр дайн сэрэгэй хүшэр хүндэ шарханаудые амжалтатайгаар усадхажа, манай Эхэ ороной баатар хүсые арбидхажа болохогүй.

ЭНЭ ҺУРГААЛЫЕ ҺАНАЖА ЯБАЯ.

Ленинградска мяханай комбинадай барилга дээрэхи хайхарамжагүй хүнүүдтэ нэгэ үедэ Сергей Миронович Кировэй иигэжэ зааһаниие эндэ харуулхада үлүү бэшэ болоно.

Барилга дээгүүр ябажа хараха зуураа, Сергей Миронович хаа-яанагүй тарашаһан кирпиисэнүүдые ажаглаад, хажуудаа ябаһан барилгын хүдэлмэрилэгшэдһөө асуугаа һэн:

—Нэгэ кирпиисэ ямар сэнтэй юм, хэлэжэ үгыт?

—Арбаад мүнгэн,—гэжэ харюусаа һэн.

—Хэрбээ хаа-яанагүй өнэзгээр мүнгэн тарашоод хэбтээ һаань, таанар тэрэниие түүжэ абангүйгөөр, мүн лэ һанаа амархан хажуугаарынь гараха һэн гүт?

Энэ ушар арбан табан жэлэй саана болоһон байгаа. Теэд мүнөөшье арадай зөөридэ тиимэ хайхарамжагүйгөөр хандадаг ушарнууд алишье манай барилга дээрэ дайралдаха бэшэ аал?

2.700 шэнэ заводууд, фабриканууд, шахтанууд, электростанцинуудые барихаар, 3.200 предприятинуудые һэргээн бодхоохоор табанжэлэй түсэб соо хараалагдана. Гүрэн хадаа энэ ехэ хүдэлмэридэ 157 миллиардһаа үлүү түхэриг гаргашална. Иимэ ехэ хэрэгтэ 80 миллиард түхэригһөө доошо бэшэ барилгын материалнууд хэрэгтэй болохо байна. Хэрбээ манай бүхы барилганууд дээрэ кирпиисэ, зартагай, хадааһа бүхэниие эзэн еһоор гамнажа, бодолготойгоор гаргашалаа һаа, бидэнэр хадаа хэрэг болохо, ниитын туһада орохо нилээд материалнуудые алмаха байнабди.

Теэд бидэнэр гансал барилганууд дээрэ алмалтатайгаар эзэн еһоор хүдэлмэрилхэ еһотой гүбди?

ТАБАНЖЭЛ СОО 160 МИЛЛИАРД ТҮХЭРИГЭЙ АЛМАЛТА ХЭЕ.

Нүхэр Сталин хадаа «резервнүүдээ бодомжотойгоор гаргашалжа, арадай зөөриһөө нэгэшье мүнгэ дэмы хосороохогүй» гэжэ эрилтэ табина.

Хэрбээ бидэнэр, советскэ хүнүүд, өөһэдтөө даалгагдаһан хэрэг бүхэндэ материалнуудаа, сагаа ба ажалаа алмажа, шэнэ резервнүүдые олодог һаа, хэрбээ мүнөө үшөө схэхэн тоогоор хэмжэгдэдэг үйлэдбэриингөө гаргашануудые үдэр ерэхэ бүри доошолуулдаг һаа, оронойнгоо ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ агууехэ хэрэгтэ шухала болохо хэдэн зуун миллион түхэригэй нэмэлтэ олзонуудые оруулха һэмди.

Шэнэ табанжэлэй туршада транспорт дээрэ, машинно-тракторна станцинуудта, совхозуудта үйлэдбэриин гаргашые доошолуулһанай ашаар ажаүйлэдбэридэ 260 миллиард шахуу түхэриг мүнгэ алмаха шухала болоно. Энээниие СССР-эй Верховно Соведээр абтаһан табанжэлэй түсэб тухай Хуули эринэ гээшэ.

160 миллиард түхэриг! Энэ хадаа табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан 5.900 предприятинуудай барилга ба һэргээн бодхоолгодо хүрэхэ шахуу мүнгэн лэ.

Бидэнэрэй хэмнайшье, предприятиин директоршье, инженершье, мастершье, бригадиршье гү, али хүдэлмэришэншье һаа, нэгэдэхеэр, хаягдашаһан кирпиисэнүүд мэтэ «жэжэ божо юумэнүүдые» хэрэглэдэг боложо һураха ба хоердохеор, ямаршье хэрэгтэ советскэ мүнгые алмахын арга боломжонуудые хододоо бэдэржэ байха еһотой.

ҮНЭТЭЙ СЭНТЭЙ «ЖЭЖЭ БОЖО ЮУМЭНҮҮД»

Тон томо хэмжээнэй манай арадай ажахыда гараһан жэжэхэншье гаргаша ба хоролтонууд хамтадаа туйлай ехэ хоролто болодог ба гүрэн түрэдэ ехэхэн хохиролто ушаруулдаг байна. Тиимэһээ бага зэргэшье юумэндээ гамтайгаар хандаа һаамнай бүхы арадай ажахыда нилээд ехэ туһа болохо байна.

Нэгэ жэшээ хаража үзэе.

Хэрбээ ямар нэгэн МТС-эй гү, али учреждениин складта кран муутай дээрэһээ багһаань минута соо 2-3 дуһал горючи гоожоо һаа, энэ «жэжэ божо юумэ» гэжэ тоологдодог. Сүүдхэ соо иигэжэ 3-4 мянган дуһал гоожожо болохо байна. Нэгэ грамм горючи соо 7 дуһал юм. Иимэһээ сүүдхэ соо 400-600 грамм горючи хоролтодо орохо байна. Хэрбээ хайхарамжагүй эзэдэйнь кранаа хэдэн сүүдхэ соо заһаагүй һаа, горючинь хэдэн килограммаар гоожохо. Теэд горючиин иимэ муу һабатанууд хэдэн зуугаад МТС-үүд, бензинохранилищинуудта байгаа һаа, үнэтэ түлишынь хоролто хэдэн арбаад, тэрээнһээ байтагай зуугаадшье тонноор сэгнэгдэхэ болоно.

Иигэжэ граммуудай хоролто хэдэн тонны хоролто болодог байна.

НИИТЭ ПАТРИОТИЧЕСК. ХЭРЭГТЭ НӨӨСЭЛГЭ

Алмалта хэхэ, гаргашануудые хаһаха аргануудые бэдэрхэ зуураа гансал жэжэ божо гээлтэнүүдые усадхаха ябадалаар хизаарлажа болохогүй. Гүрэнэй шухала ехэ интересүүдые хараадаа абажа, үүсхэл уран шадабари ехээр гаргажа энэ хэрэгтэ хандагты. Тиигээд, үнэтэ шэнэ дурадхал бүхэн ямар ехэ экономическа туһа хүргэхэб гэжэ тооложо үзэбэл арадай ажахыда туһатай хэды шэнээн ехэ юумэ бидэнэр хэжэ шадахабди гэжэ харахат!

Москвада 1-дэхи Гүрэнэй подшипникова заводто электро энерги, түлишэ, материалнуудтаа алмалта хэдэг дүй дүршэлтэйнь танилсахаяа ондоо предприятинуудһаа хүдэлмэришэд тиишэ ошодог байна. Энэ заводой түрүү хүнүүд гаргашануудые хаһаха, советскэ мүнгэ гамнахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр аргануудые бэдэрнэ. Тэдэнэрэй туйлалтануудынь арадай баялигые дээшэлүүлхэ ниитэ патриотическа хэрэгтэ ехэхэн нөөсэлгэ болоно.

Жэшээлхэдэ хэрэггүй болошоһон зүһэдэг инструментһээ шэнэ инструмент хэжэ гаргаха арга эндэ олоһон байха юм. Эбдэршэһэн ба элижэ хэрэггүй болошоһон частьнуудынь голодоһо боложо хаягдашадаг һаа, тэрэнь мүнөө хайлуулагдажа булад болгогдоод, тэрээнһээнь шэнэ частьнууд хэгдэдэг. Энээнэй ашаар завод хадаа тонныи 18 мянган түхэриг сэнтэй 8—9 тонно үнэтэ хомор буладые жэл бүридэ гамнадаг байна. Тэрээнһээ гадна, зүһэдэг инструментнүүдые шудхажа бүтээлгэ хадаа тэрэниие шэрээжэ бүтээхэдэ орходоо нилээд химда ба үнэ сэнгээршье бага юм. Юундэб гэхэдэ, энэ ушар болбол инструментальна цехын станогуудай хүдэлмэриие 60—70 процентээр бага болгодог ба һара бүридэ 26 мянгаһаа үлүү киловатт-час электроэнерги ба 6 тонноһоо үлүү түлишэ арбилдаг байна.

Техническэ шэнэ аргануудх, зохеон байгуулга, рационализаторска дурадхалнууд хадаа нилээд ехэ мүнгэн зөөри ба материалнуудые алмана гээшэ.

Жэшээлхэдэ, недондо жэлдэ хүнгэн ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэдэй хүдэлмэриие химдаруулха ба издели бүтээн гаргалгые хурдадхаха 25 мянга шахуу рационализаторска дурадхалнууд оруулагдаа. Эдэ дурадхалнуудай 14 мянга шахуунь мүнөө үйлэдбэри дээрэ хэрэглэгдэнэ ба жэл соо 58 миллион түхэригэй алмалта үгэхэ байна. Энэ хадаа ажаүй-

Малай убэлжэлгэдэ муу бэлэдхэлтэй

Түнхэнэй аймагай партийна, советскэ ба газартарязлангай органууд колхозно малажал хүгжөөхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана

ртиин Обкомой тоосоото элид- тушаа ВКП(б)-гэй Центральна тедэй гаргаhан тогтоолые гэхын түлөө тон хангалтагүйгөөр эдэг ба малажал үсхэбэрилхэ нэй түсэбые дүүргэхын ба лэн дүүргэхын түлөө Түнхэнэй агай партийна, советскэ, газар- алангай органуудай болон кол- удай правленинүүдэй зүгhөө рал оролдолгоео багаар хан- даг дээрэhээ, тус аймагай кол- уд малажал үсхэбэрилхэ түсэ- холо дүүргээгүй байха юм.

Жэшээлхэдэ, энэ оной сентяб- 1-эй мэдээгээр малажал үсхэ- лхэ гүрэнэй түсэб адуу мореор 6,5 процент, эбэртэ томо малаар 9,3 процент ба хони ямаадаар 3,8 процент дүүргэгдэбэ. Айма- томохон колхозуудай нэгэн охо «Гигант» гэжэ хүдөө ажа- артель түсэбөө адуу моридоор 9,0, эбэртэ малаар—83,0, хони адаар—83,0 процент дүүргээ. БМАССР-эй Верховно Соведэй эмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ 8 рын туршада 17 толгой адуу мо- оо хорооhон байна. XVII парт- здын нэрэмжэтэ колхоз энэ үедэ толгой адуу мори, 237 толгой ртэ мал ба 237 толгой хони а гээлтэ хоролтодо оруулба.

1945 ондо орооной кампание тус магай колхозуудай таhалдуулhан рэhээ 9 мянга шахуу толгой түл аагүй. Тиимэhээ 100 толгой дhээ 33 унага, 100 толгой үнеэд- 64,7 толгой тугал, 100 толгой хонидhoo 33,9 хурьга абаhан ха юм. Еловско сомоной Стали- нэрэмжэтэ колхоз 39 гүүдhээ йдоо 1 унага хүлеэжэ абаба. 0 толгой үнеэдhээ 25 тугал, 100 гой эхэ хонидhoo 23 хурьга түл нэжэ абаhан байна. «Память ьича» колхоз 100 толгой эхэ инhoo дунда жэшээгээр 19 тол- хурьга абаа.

Адуу малаа муугаар харууhалhан рэhээнь энэ аймаг соо үнгэрэг- 8 hарын туршада 352 адуу мо- , 983 толгой эбэртэ мал, 1337 гой хони ямаан гээлтэ хоролто- ороо. Зарим колхозуудта малай эхэ хорохо ябадал ехэхэн хэм- эндэ хүрөө. Дзержинскиин нэ- мжэтэ колхоздо 433 толгой мал роhон байна. XVII партсьездын рэмжэтэ колхоздо 280 толгой, олотовой нэрэмжэтэ колхоздо hсахан июнь ба август hарада толгой мал хороhон байха юм.

Бүхы аймаг сооhь 2500 шахуу лгой элдэб түрэлэй адуу мал алтэ хоролтодо оруулагдаhан айна. Колхозуудай ехэхэн тооной ду мал саг зуурын ашаглалгада эжэ нэрэтэйгээр бусад хүнүүдтэ тэбэ. Ворошиловай нэрэмжэтэ лхозой член Федотов гэгшэ хам- н малhаа 3 толгой эбэртэ мал г зуурын ашаглалда барижа бай- . Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 00 шахуу толгой мал, Молотовой рэмжэтэ колхоз 170 толгой эбэртэ мал энгын хүнүүдтэ саг зуураар үгөөд байха юм. Аймагай элүүрые хамгаалха таhагые даагша 3 толгой адуу мал, уполминзагай хүдэлмэрилэгшэд 2 толгой адуу мори колхозуудhаан абаад байна.

Молотовой, Дзержинскиин ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд үхэhэн ба үшөө абтаадүй түлнүүдээ бии дээрэ тooложо, тоосоондоо оруулна. Зарим колхозууд хүлеэжэ абаhан шэнэ түл оршын мэдээндэ оруулнагүй. Жэшээнь, Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоз 34 хурьга, «Память Ильича» гэжэ колхоз 15 толгой хурьга тоосоондоо оруулаадүй байhаар. Хамтынгаа адуу малда эзэн бусаар хандаха ба зооветеринарна заабарие дүүргэхэгүй ябадал эндэ хаа-хаанагүй үзэгдэнэ.

«Путь Ленина» колхозой 100 шахуу толгой hүрэг адуун хаанашье байhаниинь мэдэгдэнэгүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хүдэлмэриин хоер мориной хабиргань хухаранхай. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо нэгэ морин шабарта унаад, тэндээ хосорбо. «Победа» колхозой үүлтэртэ азарга уhанда орожо үхөө. Теэд, аймагай ба колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд адуу мал тушаагаа гол анхаралаа табидаггүй байhаар.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй нэрэмжэтэ колхоздо зунай сагта нэгэ хашаан соо 600 шахуу толгой хонин хаалгатай байжа, олон тооной хонин үхэhэн ба тураhан байгаа. Сталинай нэрэмжэтэ, «Улаан Тора» гэжэ колхозууд адуу малаа hүрэг hүрэгөөрынь бэлшээхэ ябадалые болюулжа, таряанажалай бригадануудта тараажа үгэбэ. Эндэхи колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд үүлтэртэ азаргануудаа унаад ябадаг зантай юм. Үүлтэртэ малай байрануудые заhабарилдаггүй байhан дээрэhээ, тэрэнь hандаржа бутаржа байна.

Малай байранууд дээрэ ветеринарно-санитарна заабарие бэелүүлнэгүй. Орооной кампани өөрөө бүтэхэ ябадалда оруулагдаа. Ворошиловай, XVII партсьездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта үүлтэрэй хусанууд хони-ямаадтаяа хамта ябадаг. Теэд, «Республикын колхозуудта малажалай байдал тухай» энэ оной июлиин 25-да гаргаhан партиин Обкомой бюрогой шиидхэбэрие Түнхэнэй айком ба аймгүйсэдком мүнөө хүртэр зүбшэн хэлсэжэ, нэгэшье хэмжээ-ябуулгануудые хараалаагүй байхань гайхалтай.

Тэрээнhээ гадна, малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэрие эрхилдэггүй ба социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлдэггүй дээрэhээнь иимэ байдалтай болобо гэхэдэ таарамжатай. Түрүү малшадай баян дүй дүршэлые бүгэдэниитын хүдэлөөн болгохо тушаа, партийна ба советскэ организацинууд юушье хэнэгүй.

XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша Шагдыр Амбаев гэгшэ 11 жэлэй туршада эрхим hайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгагдажа үгтэhэн 136 толгой эбэртэ малаа тобир тарганаар үбэлжэлгэдэ оруулhан байгаа. «Победа» колхозой hаалишан Устинья Кожавишкова эрхим hайнаар ажаллажа, 6 hарын туршада 494 ажалта үдэр олоhон байгаа. Иигэжэ шэн зоригтойгоор ажалладаг, баян дүй дүршэлтэй малшад энэ аймаг соо яhала олон бии.

Теэд, эдэнэрэй дүй дүршэл тухай, эрхим hайнаар хүдэлмэрилhэн малшадта нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай парти ба правительствын тогтоолые партийна организациин агитаторнууд тон хангалтагүйгөөр колхозничуудта ойлгуулна. Эндэхи олонхи агитаторнууд фермэ ба бригадуудта ябажа, ойлгууламжын хүдэлмэрие үргэн далайсатайгаар хэнэгүй. Тэрээнhээ байтагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ, «Победа», «Гигант» болон бусад колхозуудай парторганизацинуудай агитаторнууд малшадта табанжэлэй түсэб тухай хуулиие ойлгуулдаггүй байха юм.

Толтойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, мүн «Путь Ленина» «Улаан Тора» колхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнууд малажал тухай ямаршье анхаралаа табидаггүй, харин малшадhаа холо таhаршанхай. Недондо жэлдэ эдэ колхозуудаар малай үбэлжэлгэ тон хангалтагүй үнгэрөөhэн.

Теэд, энээнhээ партиин айкомой бюро болбол зүб тобшолол хэжэ шадаагүй байшоо. Адуу малдаа элбэгээр хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө аймагай колхозууд үшөө дүүргээгүй байха юм. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хүдэлмэрие тон хангалтагүйгөөр ябуулна.

Ушар иимэhээ Түнхэнэй аймагай партийна, советскэ болон газартаряалангай органууд болбол дээрэ хэлэгдэhэн алдуу эндүүнүүдээ эрид түргэнөөр заhаха үүргэтэй.

Үбэлэй хүйтэн ерэжэ байна. Тиимэhээ малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэхын тулада колхозничуудай, түбхын түрүүндэ малшадай хамаг хүсые элсүүлхэ еhотойбди.

Н. МУНКУЕВ.

эбэриин имагтал нэгэ hалбарида юм.

Биднэр хадаа болохо зэргээрынь хомор түүхэй эдүүд ба шын орондо элбэг эдүүд ба түхэрэглэхые оролдохо еhотойбди. Энэ болбол гансашье хомор материалнуудые ехээр алмабэшэ, мүн баhа транспортые эггүй материалнуудые шэрэхэ hуулhажа үгэхэ байна. Энэ манай гүрэндэ хэды шэнээн алмалта үгэхэ гээшэб!

ОЛОНИИТЫН ЗӨӨРИИЕ ХЁРХООР ХАМГААЛХА

Мүнөө биднэр туйлай ехэ ба- хэжэ, үйлэдбэриеэ шууд гэдхэжэ байхадаа, олониитын өөрие-материалнуудай эдеэ лой запасууд гү, али түхеэ- зэр зэмсэг г. м. хулгайда улхагүйн түлөө, hайнаар харуу- хын ба нарин нягтаар тэрэнэй- тоо бүридхэлые абажа байхын илангаяа хёрхоор хаража зэргэтэйбди. Олониитын ридэ тоо бүридхэл табингүйгөөр хэй эдүүд, материалнууд гэхэ ые гаргашалха ябадалда нягта алтагүйгөөр манай бүхы ресур- дэй бүрин бүтэн байха ба ниие бодомжотойгоор хэрэг- тухай hанахашье хэрэггүй.

Олониитын социалистическэ өөрие hарнaядаг хүнүүд хадаа сад мүн, юундэб гэхэдэ тэдэ манай байгуулалтын үндэhэ рида хоролто хэшэ гээшэ. Тэдэ сүүдтэ үгтэхэ еhотой.

Гэбэшье, үнэн сэхэ бэшэ гэжэ нэжэшье болохогүй hаа, хайша эгээр хүдэлмэрилдэг, олониитын өөридэ эзэн бусаар хандадаг нүүд бии. Тэрээнhээ болозко, манай ажахы ехэ багашье hаа гээлтэдэ ородог байна. Теэд, тон олон хүнүүд энээниие хэрэгшээжэ тоолодоггүй, энээндэ эсэргүүгээр үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ, колхозой суглаан дээрэ хэлэжэ гү, али газетэдэ бэшэжэ, гэмтэй хүнүүдые элирүүлхые юундэшьеб даа «аягүй» гэжэ тоолодог байха юм.

Советскэ гражданин бүхэн социалистическэ ажахыда байhан хамаг ехэ баялигуудай эзэн мүн. Тиимэhээ советскэ гражданин бүхэн багаханшье дутуу дунда болоhон юумэндэ, гээлтэ хоролтодо, олониитын зөөриие hарняаха ябадалда эрид эсэргүүсэхэ уялгатай. Энэ хадаа тэрэнэй патриотическа уялгань мүн.

Владимир Ильич Ленин маниие иигэжэ hургадаг hэн: «Мүнгэнэйгөө тоое аятайханаар ба hайнаар ябуула, гамгайгаар ажахыгаа ябуула, бү залхуура, бү хулгайла, ажал дээрээ эрид шанга жаяг заршамые хинажа бай». Олониитын зөөриие хамгаалжа шадахагүй, «тэрээндэ үгтэhэн нэгэ мүнгые гамнахын түлөө анхаралаа табидаггүй ба тэрэнээ 2 мүнгэ болгохын түлөө оролдодоггүй» хүдэлмэрилэгшэдтэ Ленин уур сухалтайгаар ба хайра гамгүйгөөр хандадаг hэн. Мүн Иосиф Виссирионович Сталиншье хадаа алмалтатайгаар, гамтайгаар, үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилхые маниие hургана. Тиимэhээ биднэр болбол эдэ заабаринуудые хододоо hанажа ябаха ба тэдэ заабаринуудай еhoор хүдэлмэрилхэ, манай агууехэ Эхэ ороной саашанхи hалбарилтын, тэрэнэй баялиг ба бата бэхи хүсыень улам ехэ арбидхахын тула зөөри гамнаха ябадалай удхашанарые мэдэхэ еhотойбди.

Н. НЕМОВ.

ЛЕКТОРНҮҮДЭЙ СЕМИНАР БОЛОБО

Сосново-Озерскдохи лекторнүүдэй семинар болобо. Энэ семинарта врачууд, багшанар, агрономууд болон партийна хүдэлмэрилэгшэд олооро хабаадалсаба.

Семинарта хабаадалсагшад хадаа энээнhээ хойшо уншаха лекцинүүдэйнгээ тематика батална. Мүн лекционно бюрогой лектор нүхэр Стужинай лекци шагнабад.

КОМСОМОЛЬСКО ЧЕТВЕРГ ҮНГЭРГЭГДЭДЭГ БОЛОБО

Үни удаанhаа хойшо үнгэргэгдэхөө болиhон комсомольско четвергые Яруунын аймагай ВЛКСМ-эй райком шэнэдхэн үнгэргэдэг болобо. Сентябриин 19-эй үдэр аймагай центрын комсомолецууд социалистическэ культурын байшанда сугларжа, «шэнэ Сталинска табанжэл соо манай ороной ажалшан арадай культурна ургалтань» гэhэн темээр лекци шагнаhан байна. Лекциин удаа сугларагшад социалистическэ культурын байшангай дэргэдэхи уранhайханай самодеятельностиин кружогой хүсөөр табигдаhан концерт харабад.

Газетын 18 жэлэй ой

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партийна ба комсомольско эхин организацинуудай хүсөөр гаргагдадаг «Улаан малшан» гэжэ ханын газедэй 18-хи жэлэйнь ой hаяхан болобо. Газетынгээ ойдо дашарамдуулан редколлегиин членүүд нүхэд Ванчикова, Халзанова ба Чойзонова гэгшэд 356-хи номерой газетэ hаяхан гаргаhан байха юм.

Мүнөө редколлеги hара бүхэндэ 2 дахин ханын газетэ гаргадаг байна.

Шэнэ аптекэ нээгдэхэнь

Бурят-Монголой «Аптекоуправлени» болбол Улан-Удэ городой пригородна райондо шэнэ аптекэ нээхэ бэлэдхэл хэжэ байна. Энэ аптекэнь 1946 оной эсэс болтор нээгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БМАССР-эй габьяата багша, пенсионер, орденто нүхэр Иннокентий Григорьевич Дадуев. Мүнөө нүхэр Дадуев Хорнин аймагай гэгээрэлэй таhагай инспекторээр хүдэлмэрилжэ байна.

Олон жэлэй турша соо хүүгэдые коммунистическэ еhoор хүмүүжүүлхэ зуураа, нүхэр Дадуев ходо hайн жэшээ харуулдаг байhан юм.

И. Красавцевай фото.

ӨДИР ГЕРОЙНУУДАЙ ТУХАЙ ВЫСТАВКЭ

Улан-Удын Горькиин нэрэмжэтэ библиотекэ уранзохеолшо Фадеевай «Залуу гварди» гэжэ зохеолоор, комсомолецууд — подпольщигуудай гайхамшагта баатаршалга тухай гое hайхан выставкэ эмхидхэбэ. Тус выставкэ «Эдэнэр Эсэгэ оронойнгоо түлөө дайлалдаа hэн» гэжэ гаршагтай юм. Гаршаг доронь комсомолецууд—краснофлотецуудай фотокарточка наалгатай байна. Гадна, эдэ геройнуудай тухай ном бэшэhэн сталинска шангай лауреат уранзохеолшо Фадеевай биографи томоор бэшэгдэhэн ба тус ном тушаа газетэ ба журналнуудта толилогдоhон hайшаал ба статьянуудай гаршагууд наагдаhан байха юм.

Энэ выставкэ библиотекын хүүгэдэй уншалгын зал соо табигданхай.

Пионернүүдэй үүсхэл

Яруунын аймагай дунда hургуулиин пионернүүд ахалагша вожата Будникова, пионерэй дружинын штабай начальник Пинеевагай хүтэлбэри доро хуушан резинэ, мориной дэлhэ, гахайн шэрхэг мэтэ юумэнүүдые суглуулжа аймпотребсоюзай складта тушаана. Һүүлэй мэдээгээр эдэнэр нэгэ центнер утиль складта тушааhан байна. Тэрэнэйнгээ түлөө абаhан мүнгөөн пионерэй таhагые шэмэглэн гоёохо хэрэгтэ үгэбэд.

В. БАЙБОРОДИН.
Д. ЦЫДЕНОВ.

Сэнгэлиг хүхюунээр амараа

Медсантрудай союзай обком энэ жэлдэ ажалшадай ба тэдэнэй үхибүүдые элүүр энхэ байлгахын түлөө ехэхэн хүдэлмэри ябуулhан байна. Хабарай ба зунай туршада тус обком 73 хүниие курортдэ, 28 хүниие амаралтын гэртэ эльгээхэhээ гадна, 247 үхибүүдые пионерэй лагерьнуудта ба санаторидо амаруулhан байха юм. Эдэнэр hайнаар ба сэнгэлиг хүхюунээр амараа.

Е. РИНЧИНОВА.

Хүүгэдэй интернат

Курумканай аймагай Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз Курумканай дунда hургуулиин дэргэдэ hурагшадай байха интернат барижа, hаяхан дүүргэбэ. Энэ интернадта 60 гаран хүнүүд байжа болохо. Иигэжэ тус колхозой hурагшад hаруул ба сэбэр байратай болобод.

Интернадай барилгын хүдэлмэриие нүхэр Гарма Цыремпиловай барилгын бригада дүүргэhэн байна. Энэ бригада болбол интернадай дэргэдэ столово, амбаар ба хашаа баряа. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриие бригада нэгэ hарын туршада дүүргэhэн байха юм.

Е. ЦЫРЕНОВА.

Ехэ шүүбэри

1946 оной январиин 1-hээ сентябриин 15 болтор Улан-Удын № 301 нөөсэлгын центральна касса гүрэнэй урьhаламжаар 3.340.000 түхэриг шүүбэри ажалшадта түлэhэн байна. Гүрэнэй урьhаламжаар зарим шүүгшэдтэ ехэхэн шүүбэринүүд тудаhан байна. Жэшээлхэдэ, нүхэр А. Скуратова 200 түхэригэй сэнтэй урьhаламжаар 50.200 түхэриг шүүгээ. 10.800 түхэригэй шүүбэри нүхэд Г. Завгородний, Х. Денисланов гэгшэдтэ тулаба. Тэрэшэлэн нүхэд Данжеев Смирнов, Андрохин гэгшэд 5.000—5.000 түхэриг шүүhэн байна.

„Сандей Таймс" газетын корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунууд тушаа хилын саана бэшэнэ

США

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 24. (ТАСС). Таллахасиhаа (Флоридо штат) Ассошиейтед Пресс агентствын мэдээсэhэнэй еhoор Флоридо штадhаа сенатор-демократ Пеппер гэгшэ «Киванис» клубта үгэ хэлэхэ зуураа американска сэрэгүүдые Хитадhаа гаргаха шухала байhан тухай И. В. Сталинай хэлэhэн үгые hайшааба. Пеппер иигэжэ мэдүүлбэ: «Холбоото Штадууд Хитадhаа зайлажа ошохо еhотой гэжэ Сталин хэлээ. Би тиигэжэ баhал hананаб... Энэ орондо ямар нэгэн уласхоорондын арсалдаанай бии болохо ябадалые биднэрэй талаhaа түргэдхэхые би хүсэнэгүйб». «Бусад оронуудта компартинуудые Москваhаа хүтэлбэрилдэг юумэ» гэhэн үгые баримталhан, американска сүүдүүдтэ үнэ сэнтэй баримталгые табижа шадаха «США-гэй нэгэшье түлөөлэгшые Россидо хараагүйб» гэжэ мэдүүлбэ. «Иимэ дурадхалые би шууд арсанаб»,—гэжэ Пеппер хэлэбэ.

АНГЛИ

ЛОНДОН, сентябриин 26. (ТАСС). «Иоркшир пост» гэжэ газетэ И. В. Сталинай, Александр Верт гэгшэдэ үгэhэн харюунууд тушаа уласхоорондын сэгнэлтэнүүдтэ гол анхаралаа табина. И. В. Сталинай, шэнэ дайнай аюулда этигэнэгүйб гэhэн үгэнүүд «дэлхэйн нилээд олон оронуудта гүнзэгы hонирхолтойгоор угтагдаба» гээд энэ газетэ бэшэнэ.

ШВЕЦИ

СТОКГОЛЬМ, сентябриин 26. (ТАСС). Столицын бүхы газетэнүүд үсэгэлдэр эгээл элитэ газарнуудта «Сандей Таймс» газетын московско корреспондент Александр Верт гэгшэдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунуудые толилобо. «Нью даг» газетэ эдэ харюунуудые тайлбарилха зуураа, түрүү бэшэг соо иигэжэ бэшэнэ: «Сталинай мэдүүлгэ хадаа бүхэдэлхэй дээрэ эб найрамдалта байдалые хамгаалхын ба бусад оронуудтай хани барисаата харилсаае хүгжөөхын талаар Советскэ Союзай шууд зоригые дахин шэнээр баталан харуулна. Энхэ амгалан хүгжэлтын талаар ерээдүйн арга боломжонуудые Генералиссимус Сталинай зүб удхатайгаар уридшалан хараhан ушарые манай оронhoo тон хангалтатайгаар баяр хүргэхэнь шухала байна. Дайниие үүсхэгшэд олониитын дунда зарим зарим амжалтануудтай байhаниие арсажа болохогүй. Теэд Генералиссимус Сталинай үгэнүүд хэдэн хорото агитацинуудые бэрхэшээлтэй болгоно».

НОРВЕГИ

ОСЛО, сентябриин 25. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшын ба мүнөө үглөөнэй газетэнүүд Александр Верт гэгшэдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунуудые ехэнүүд гаршагуудтайгаар эхин хуудаhануудта хэблэбэ. Газетэнүүд бултадаа нүхэр Сталинай портредые толилобо.

ДАНИ

КОПЕНГАГЕН, сентябриин 25. (ТАСС). «Сандей Таймс» гэжэ газетын корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунуудые бүхы датска газетэнүүд элитэ газарнуудта тунхаглаба.

«Сосиал-демократен» гэжэ газетэ И. В. Сталинай харюунуудые тайлбарилха зуураа советскэ политикын зорилгонууд эдэ харюунууд соо тодоор ба этигэлтэйгээр харуулагдаба гэжэ бэшэнэ.

Копенгагенска газетэнүүд нүхэр Сталинай мэдүүлгэ тушаа Парижhaa, Вашингтонhoo, Лондон ба Москваhaa ороhон мэдээнүүдые толилобо. Бүхы газетэнүүдтэ нүхэр Сталинай портредүүд хэблэгдэбэ.

ГОЛЛАНДИ

ГААГА, сентябриин 25. (ТАСС). «Сандей Таймс» газетын Московско корреспондентын асуудалнуудта нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунуудые голландска радио үсэгэлдэр дамжуулба. Тон hүүлэй үедэ эдэ харюунуудай текстые абаhан үдэшын газетэнүүдэй заримань эдэ харюунуудые түрүүшынгээ нюурнуудта хэблэхэтэй нэгэн хамта нүхэр Сталинай портредүүдые толилобо. Мүнөөдэр олон газетэнүүд нүхэр Сталинай харюунуудые эли тодо газарнуудта хэблэжэ үргэлжэлхэ зуураа, иимэнүүд гаршагуудые дээгүүрэнь үгэнэ гэбэл: «Сталин шэнэ дайн болохо байhанда этигэнэгүй», «Атомна бомбо дайниие шиидхэжэ шадахагүй», «Уласхоорондын хани барисаан үни удаан эб найрамдалта байдалай үндэhэ hуури гээшэ».

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, сентябриин 26. (ТАСС). «Сандей Таймс» газетын корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунууд тушаа гадаадын хэблэлнүүдэй мэдээсэлнүүдые ба өөhэдынгөө тайлбаринуудые эндэхи газетэнүүд үргэнөөр толилоно.

«Билогошаг» гэжэ социал-демократическа газетэ, И. В. Сталинай харюунууд уласхоорондын политикын бусад бүхы событинуудые хойто талада абаашаhан гайхамшаг событи мүн гэжэ нэрлэбэ.

«Советскэ Союз хадаа дайнай аюулда эсэргүү, дайн үүсхэгшэдэй авантюристическэ политикада эсэргүү найдамта тулгуури болоно»,—гэжэ «Сабад неп» газетэ түрүү бэшэг соогоо бэшэнэ.

ЮГОСЛАВИ

БЕЛГРАД, сентябриин 26. (ТАСС). «Сандей Таймс» газетын корреспондентын асуудалнуудта нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунууд белградска ба провинциальна газетэнүүдтэ эгээл эли тодо газарнуудтань зэргэ толилогдобо. Белградска ба ороной бусад радиостанцинууд нүхэр Сталинай харюунуудые хэдэ хэдэн дахин дамжуулба.

Нүхэр И. В. Сталин английска журналистын асуудалнуудта харюу үгэhэнэй тухай московско ба гадаадын радио дамжуулгануудые соносогшо хүнүүдhээ үшөө сентябриин 24-дэ Белградта дуулдаhан байба. Энээн тухай мэдээн город соо тон түргэнөөр тараба. Танюг агентствын байрада ба газетэнүүдэй редакцида бүхэли үдэрэй турша соо телефоной дуугарганууд таhарбагүй. Хүнүүд эдэ харюунуудай удхада ехэ hонирхоо. Харюунууд газетэдэ хэзээ толилогдохоб гэжэ асуугаа. Сентябриин 25-да газетэнүүд илангаяа эдибхитэйгээр худалдан абтаа. Хүнүүд үйлсэдэ бүлэг бүлэгөөр сугларжа Сталинска харюунуудай удхые эдибхитэйгээр зүблэн хэлсэбэ.

Югославска хэблэл нүхэр Сталинай харюунуудые үшөө тайлбарилаадүй байна.

КАНАДА

ОТТАВА, сентябриин 24. (ТАСС). Канадска хэблэл болбол Александр Верт гэгшын асуудалнуудта нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунуудые томо гаршагтайгаар хэблэбэ. Бүхы канадска радиостанцинууд сентябриин 24 ба 25-ай үдэрнүүдтэ И. В. Сталинай харюунуудай дүүрэн текстые дамжуулха зуураа И. В. Сталин «шэнэ дайнай» аюул бодото дээрээ үгы гэжэ тоолоно гэжэ тэмдэглэбэ. Нилээд олон шэнжэлэгшэд дайн тухай асуудал тушаа Сталинай мэдүүлгэ уласхоорондын шахардуу байдалые нилээд хүнгэлнэ гэжэ сэгнэнэ. Пропагандын угаа ехэ машина ба мэдээжэ кругууд олониитые Советскэ Союзда эсэргүү дай хэхэ үзэлөөр хүмүүжүүлжэ байгаа. Канадада, шэнэ дайнhaa айха ябадал илангаяа эли тодорхой байгаа hэн гэжэ шэнжэлэгшэд сэхэ мэдэрнэ.

Олоншог газетэнүүд нүхэр И. В. Сталинай харюунуудта зорюулжа редакционно статьянуудые бэшэхэ зуураа, эдэ харюунууд бүхэдэлхэйнхидые hонирхуулна гэжэ тэмдэглэнэ.

«Ситизен» гэжэ Оттавска газетэ сентябриин 25-да «Шэнэ дайнай» бодото аюулай үгы байhан тухай, Советскэ Союз хадаа Германиие баруун Европын оронуудта эсэргүүгээр хэрэглэхэ зорилгогүй гэhэн, Советскэ Союзай ба Баруунай демократинуудай хоорондо үни удаан саг соо хани барисаан байгуулагдажа болохо гэhэн нүхэр Сталинай мэдүүлгэнүүдэй удхашанарые тусгаар тэмдэглэнэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, сентябриин 26. (ТАСС). Мүнөөдэрэй бүхы газетэнүүд өөhэдынгөө түрүү бэшэгүүдые «Сандей Таймс» газетын московско корреспондентын асуудалнуудта нүхэр И. В. Сталинай үгэhэн харюунуудта зорюулна.

«Советскэ премьер үгэ үсөөн хэлэдэг, гэбэшье үгэнүүдынь, тэрэнэй бэе дээрээ даажа абаhан түүхэтэ харюусалгын удхашанартай байнабшуу»,—гэжэ «Ромыниа Либера» газетэ бэшэнэ.

«Популурул» гэжэ газетэ И. В. Сталинай мэдүүлгэ Советскэ Союзай уласхоорондын позициие онсо hонороор тодорхойлбо гэжэ заана, «Бүхы дэлхэйнхид соносхоhон туладаа энэ позици тухай бодомжолжо шадаха байна. Гэбэшье, бусад агууехэ державануудай өөhэдынгөө hанамжануудые энэ мэтэ сэхээр хэлэхые тэрэ хүлеэнэ».

Сталинай үгэнүүд, гансахан лэ өөрынгөө нэрэ хүндэ дээрэhээ бэшэ, тэрэшэлэн Советскэ Союзай угаа ехэ хүсэ шадал дээрэhээ тон ехэ удхашанартай болоно. Советскэ Союзай эзэлhэн позици харюугүйгөөр үлэжэ шадахагүй, юуб гэхэдэ Генералиссимус Сталинай мэдүүлгэ хадаа эб найрамдалтай байдалые бэхижүүлхэ тээшэ эрид шууд алхам гээшэ, теэд энээниие дахасалгаагүй хүнүүд ерээдүйн цивилизаниин урда тээ хатуугаар харюусаха еhотой,—гэжэ «Дрептатя Ноуа» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Парижска Амгалан тайбанай конференци дээрэ

Амгалан тайбанай конференциин комиссинуудта

ПАРИЖ, сентябриин 24. (ТАСС-эй спецкорр.). Италида хамаатай политическэ ба территориальна асуудалнууд тушаа комисси болбол Италитай баталагдаха эб найрамдалай договорой проектын итальянска колонинууд тухай асуудалда хамаатай 17-дохи статьяе зүбшэн хэлсэлгые мүнөөдэр үргэлжэлүүлбэ.

Эритрейе Эфиопидо дамжуулан үгэхэ тухай Эфиопиин делегациин дурадхалые Югославиин ба Канадын түлөөлэгшэд дэмжэбэ. Хитадай делегаци болбол Ливидэ бэеэ даанхай байдал дары сагта олгохо гү, али Ливиие нэгэдэмэл нацанuудай организациин харгалзалгада дамжуулан үгэхэ гэжэ дурадхаба. США-гэй ба Бельгиин делегадууд гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй дурадхалнуудые дэмжэжэ үгэ хэлэбэ. Итальянска колонинууд байhан газарнуудай хуби заяае эсэслэн шиидхэхэ хэрэгтэ Урда-Африканска Союзые хабаадуулхын эрилтэ Урда-Африканска түлөөлэгшэ табиба. Юрын мэхэ гохото үгэ австралийска делегат Ходсон хэлэбэ. Тэрэ хадаа итальянска колонинуудай хуби заяае эсэслэн шиидхэхэ эрхые эб найрамдалай договорой проектээр хараалагдаhанай ehoop гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведтэ олгохо бэшэ, харин долоон хүнүүдhээ бүридэhэн комитедтэ олгохые дурадхаба. Тэрэ комитедэй составта дүрбэн державануудай түлөөлэгшэдhээ гадна Амгалан тайбанай конференцээр hунгагдаhан гурбан түлөөлэгшэдhээ байха. Хэрбээ иимэ комитет нэгэн hаналаар хэлсээ баталжа шадаагүй hаа, итальянска колонинууд тухай асуудалнуудые шиидхэхын тула нэгэ жэл үнгэрөөд байхада Амгалан тайбанай конференциие дахин зарлаха гү, али энэ асуудалые Нэгэдэмэл нацанuудай организациин үзэмжэдэ дамжуулан үгэхые Ходсон дурадхаба.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй проектые үмөөрэжэ үгэ хэлэhэн советскэ делегат Вышинский болбол өөрынгөө богонихон үгэдэ австралийска делегадта ёhотой харюу үгэбэ.

—Австралийска делегациин позици хадаа гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдтэ эсэргүүсэхэ позици мүн,—гэжэ Вышинский хэлэбэ. Австралийска делегаци болбол hанаанhаа абтаhан ушар шалтагаануудые барижа, эдэ шиидхэбэринүүдые hалгааха гэжэ элдэбээр оролдоно. Итальянска колонинууд тухай асуудалые дүрбэн державанууд бэшэ, харин долоон державанууд гэхэ гү, ондоогоор хэлэбэл дүрбэ дээрэ гурбые нэмэhэн гүрэнүүд шиидхэхэ ёhотой, юундэб гэхэдэ дүрбэн державанууд хадаа итальянска колонинууд тушаа шиидхэбэри мүнөө болтор абажа шадаагүй гэжэ австралийска делегаци дурадхана. Теэд, хэрбээ дүрбэн державанууд нэгэн hаналда ерэжэ шадаагүй hаань, долоон гүрэнүүд хайшан гээд нэгэн hаналда ерэхэ юм? Хэрбээ эдэ долоон державанууд өө эд хоорондоо зүбшэжэ, нэгэн hаналда ерэжэ шадагүй hаа, юу хэхэ гээшэб? Тиихэдэ, Ходсоной hаналаар хадаа, энэ асуудалые 21 державануудай үзэмжэдэ табиха хэрэгтэй болоно. Хэрбээ 21 гүрэнүүдэй зүбшэжэ шадаагүй hаа, энэ асуудалые Нэгэдэмэл нацанuудай организациин гү, ондоогоор хэлэхэдэ, 51 нацануудай үзэмжэдэ табиха хэрэгтэй болоно.

Үндэhэ баримтань эндэ хаана гээшэб?—гэжэ Вышинский асууна. Австралийска дурадхалда ямаршье үндэhэ баримта харагданагүй.

Советскэ делегаци болбол эдэ бүхы заhабаринуудые зайлуулжа, министрнүүдэй Соведэй дурадхалнуудые баталан абахын түлөө байна гэжэ заагаад, нүхэр Вышинский өөрынгөө үгые дүүргэбэ.

* * *

Сэрэгэй комиссиин заседани дээрэ болгарска хилэнүүдые демилитаризацилха тухай грекческэ дурадхалые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдэбэ. Грекческэ делегациин үндэhэ баримтагүй ба буруу эрилтэнүүдтэ эсэргүүсэжэ Советскэ Союзай, Югославиин, Чехословакиин, Польшын делегадуул хадаа өөhэдынгөө дурадхалнуудые баталан абхуулхые баадхан эрижэ үргэлжэлбэ. Тэрэнэй дурадхалые Америкын Холбоото Штадуудай ба Франциин делегадууд дэмжэhэн байгаа.

Энэ асуудал тушаа Австралиин, Урда-Африканска Союзай ба Шэнэ Зеландиин баримталжа байhан позициие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Италитай баталагдаха эб найрамдалай договорой сэрэгэй статьянуудые зүбшэн хэлсэжэ байхада эдэ оронуудай делегадууд хадаа Италиие сэрэгэй талаар хизаарлалгые бага болгохые хододоо дурадхадаг байhаниинь элитэ. Тэдэнэр хадаа өөhэдынгөө дурадхалнуудай зүб зүйтэй байhан тухай олон үгэнүүдые хэлэдэг байгаа. Мүнөө болоходо, демократическа Болгариие хизаарлаха тушаа хэлсэжэ байха үедэ, Австралиин, Урда-Африканска Союзай ба Шэнэ Зеландиин делегадууд хадаа зүб зүйтэй байха тухай гэнтэ мартажархёод, зүб шударгуу бэшэ грекческэ эрилтэнүүдые дэмжэж байна.

Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба франциин делегацинуудай баримталжа байhан позици тэрэшэлэн гайхалтай байна. Тэдэнэр хадаа гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй зүбшөөржэ абаhан шиидхэбэриие зайлуулжа хаяха гэhэн грекческэ дурадхалнуудые үмөөрэжэ үгэ хэлэнэ.

Грекческэ эрилтэнүүдэй үндэhэ баримтагүй ба буруу байhаниинь юун дээрэhээ тон тодоор харагданаб гэхэдэ, юрэнхыдөө англо-американска блогой делегацинуудтай хамтаржа голосовалдаг Бразилиин делегат мүнөөдэр голосовани болохын урда тээ үгэ хэлэжэ, би хадаа грекческэ делегациин дурадхалые дэмжэжэ шадахагүй байнаб, юундэб гэхэдэ, тэрэ зүб зүйтэй бэшэ гэжэ мэдүүлбэ.

Голосовани болоhоной эсэстэ Грециин дурадхал абтаhан байгаа, зүгөөр тэрэ хадаа комиссиин членүүдэй гурбанай хоёр тухай хубиhаа үсөөн голосуудые суглуулба. Тиимэ дээрэhээ энэ хадаа hайшаалта дурадхал гэжэ тоологдохогүй байна.

* * *

Балкануудта ба Финляндида хамаатай экономическа асуудалнууд тушаа комиссиин мүнөөдэрэй заседани бүхыдөө шахуу Германи ба тэрэнэй союзнигуудай территори дээрэ байhан румынска эд зөөриин хуби заяа тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаба.

Советскэ делегаци болбол Германи ба тэрэнэй союзнигуудай территори дээрэ байhан румынска эд зөөриие хизаарлалгые hэлгэн болюулжа, энэ зөөридэ румынска эзэдэй дахяад эрхэтэй байхые hэргээхэ гэжэ дурадхаба. Тэрээнhээ гадна, советскэ делегаци болбол 1944 оной августын 24-эй hүүлдэ Румынииhаа хүсөөр гү, али баалалтаар гаргажа абаашагдаhан ба мүнөө Германида байhан румынска зөөри хогшолые бусаажа абахын (реституци) эрхые Румынида олгохые советскэ делегаци дурадхаба. Реституци хадаа Германиие эзэмдэжэ байгаа державануудай сэрэгэй засагуудай заабаряар ябуулагдаха ёhотой.

Энэ дурадхалые үндэhэлжэ үгэ хэлэхэ зууршаа, советскэ делегациин түлөөлэгшэ Геращенко болбол Румыни хадаа Германиин зүhөө саг үргэлжын дээрмэдэлгэдэ дайрагдажа байгаа, союзнигуудай талада дайнда ороhонойгоо hүүлдэ илангаяа ехээр дайрагдаба гэжэ hануулба. США-гэй, Великобританиин ба Франциин делегацинууд Румынитай баталагдаха эб найрамдалай договорой статьянуудта өөhэдынгөө вариантые дурадхаба. Тэрэнэй ёhoop хадаа, Румыни болбол өөрынгөө бүхы эрилтэнүүдhээ, тэрэ тоодо Германи ба германска гражданинуудhаа абтаха үри, мүн тэрэшэлэн дайнай үедэ ушаруулагдаhан гарза гай ба хохидолой түлөө түлүүлхын эрилтэнүүдhээ арсаха ёhотой болоно. Энэ дурадхал яахадааашье зүб зүйтэй бэшэ, юундэб гэхэдэ тэрэ хадаа Германида, тусхайлхада, германска фирмнүүдтэ үлүү ехэ эрхэ олгожо, дайнай жэлнүүдтэ Румынииhаа юушье түлэнгүйгөөр абаашаhан бүхы эд товарнуудай түлөө түлбэриhөө тэдэниие сүлөөлнэ, энэ дурадхалда эсэргүүсэжэ СССР-эй, Чехословакиин, Белоруссиин түлөөлэгшэд үгэ хэлэбэ. Тиигэбэшье энэ дурадхал хадаа олонхиин 9 голосоор абтаба, эсэргүү 5 голос байба. Энэ дурадхалай түлөө США-гэй, Австралиин, Канадын, Франциин, Великобританиин Грециин, Индиин, Шэнэ Зеландиин ба Урда-Африканска Союзай делегацинууд голосовалба.

* * *

Италида хамаатай экономическа комисси болбол дайнай үедэ Нэгэдэмэл нацануудай ба тэдэнэй гражданинуудай үгы болоhон гү, али гэмтэhэн зөөри хогшолые Италиин түлэхэ ёhотой компенсаци тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгые үргэлжэлүүлбэ.

Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин ба Югославиин түлөөлэгшэд өөhэдынгөө дурадхалнуудые хэлэжэ үгэ хэлэбэ. США-гэй ба Франциин делегадууд компенсациие хүсэдөөр түлүүлхэ принципhээ арсаба, тэдэнэр хадаа энээнэй урда компенсациие хүсэдөөр түлүүлхэ гэжэ эрилтэ шангаар табидаг байгаа. Зүгөөр, тэдэнэр мүн мүнөөшье компенсациин хэмжээ тухай хэлэнэгүй. Тиихэдээ тэдэнэр хадаа компенсациие шадалhаа ехээр абахын арга-боломжо өөhэлтөө олгохо гэжэ оролдоно гээшэ.

Ямар нэгэн гүрэндэ Италиин түлэхэ ёhотой репарациин сумматай зохилдуулан компенсациин хэмжээе тогтоохые Югославиин делегаци дурадхаба. Энэ дурадхал Белоруссиин делегадаар дэмжэгдэhэн байна.

Голландиин ба Канадын түлөөлэгшэд компенсациие хүсэдөөр түлүүлхэ тухай британска дурадхалые дэмжэбэ. Советскэ делегациин түлөөлэгшэ Арутюнян США-гэй ба Франциин, делегадуудай мүн компенсациие хүсэдөөр түлүүлхые баалажа байhан Великобританиин делегадай дурадхалые буруушааба.

Энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ дүүрээгүй.

* * *

Италида хамаатай политическэ ба территориальна асуудалнууд тушаа комиссиин үдэшын заседани дээрэ Италитай баталагдаха эб найрамдалай договорой проектын 14-дэхи статья баталан абтаба. Энэ статья болбол итальянска юрисликци доро байhан бүхы хүнүүдтэ, нюурнуудта хүнэй эрхэ ба үндэhэн эрхэ сүлөөнүүд, тэрэ тоодо үгэ хэлэлгын, хэблэлэй, шажан мүргэлэй, политическэ үзэлэй ба ниитын суглаануудай талаар эрхэ сүлөөе хангахын тула бүхы хэмжээнүүдые абахые Италиие уялгална.

Комисси тэрэшэлэн эб найрамдалай договорой проектын югославска дурадхалы баталан абаба. Итали хадаа итальянска территориин зарим нэгэн хубиие союзна державануудай нэгэндэ дамжуулан үгэхые hайшаажа байhан нюурнуудые, мүн тэрэшэлэн Нэгэдэмэл нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй составта орожо байлдахын түлөө итальянска армиhаа зугадаhан нюурнуудые мүрдэхэ ёhогүй гэжэ энэ дурадхал тогтооно.

Триестын статут тушаа комитедтэ

Триестын статут тушаа комитет 10 заседани хэжэ дүүргэбэ. Тиигэбэшье, комитедэй хүдэлмэриин ашаа үрэнь мүнөө дээрээ тон тагахан байна. Мүнөө хүртэр миил нэгэ хэдэн шухала бэшэ асуудалнууд шиидхэгдэбэ.

Комитедэй хүдэлмэридэ үзэгдэhэн бэрхэшээлнүүд юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, США-гэй, Великобританиин ба Франциин түлөөлэгшэд хадаа Великобританиин колонинуудай губернаторнуудай эрхэ түлөөлгэдэ адли үргэн эрхэ түлөөлгые губернаторто олгохо тухай өөhэдынгөө эрилтэнүүдые абхуулхые баадхана. Мүнөөлэр Великобританиин түлөөлэгшэ Беннетт гэгшын „британска колониальна системэhээ ямар нэгэн hургаал абажа боломоор" гэжэ тэмдэглэhэниинь, Австралиин түлөөлэгшэ Оффисер гэгшын губернаторай ориогшые томилхо тухай асуудалые шиидхэхэдэ, британска доминионуудта тогтоогдоhон ehо гуримые хүтэлбэри болгохо гэжэ дурадхаhаниинь тэмдэглэмээр байна.

Иимэрхүү hанал бодолнуудта харюу үгэжэ, СССР-эй түлөөлэгшэ К. Новиков хадаа Триестын Сүлөөтэ территори болбол доминион бэшэ гэжэ мэдүүлбэ, Югославиин түлөөлэгшэ Пьяде гэгшэ Триест хадаа Африкада байhан ямар нэгэн город бэшэ, харин үни сагhаа хойшо тогтоогдоhон демократическа традицитай европейскэ центр гээшэ гэжэ hануулба.

Уржадэр, үсэгэлдэр ба мүнөөдэр комитедтэ губернаторай вето тушаа эрхэнүүд тухай (арадай суглаануудаар гаргагдаhан хуулинуудые болюулха тушаа губернаторай эрхэ), Триестын гүйсэдхэлэй хуули захиргаан тухай, губернаторые томилхо тухай ба тэрэнэй эрхэ тухай, тушаал зэргэдэ губернаторай байха тухай ба зарим нэгэн бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ. Триестын Сүлөөтэ Территориие „Губернаторска территори" болгохо гэжэ оролдолог Британска ба бусад зарим делегацинуудай түлөөлэгшэд Триестдэхи байдал болбол тэрэнэй хойноhоо губернаторай талаhаа саг үргэлжын захиргаанай хиналта хэжэ байхын эрилтэ табиха гэжэ баталхые оролдоно. Тусхайлхада, Губернаторай мэдэлдэ полицейскэ хүсэнүүдые үгэхын эрилтэ британска делегаци табина.

Англо-египедскэ хэлсээнүүд

КАИР, сентябриин 24 (ТАСС). 1936 ондо хоер оронуудаар баталагдаhан договорые шэнэшэлэн хаража үзэхэ тухай англо-египедскэ хэлсээнүүд 6-дахи hарая Каирта боложо үргэлжэлhөөр байна. Хэнэйшье мэдэхээр энэ договор болбол Египедын бэеэ даанги бэшэ байдалые бэхижүүлжэ, тэндэ өөhэдынгөө сэрэгүүдые бариха эрхые ба Египедын портнууд ба аэродромуудые эзэмдэхэ эрхые Англида олгоhон байна.

1936 оной энэ договор энэнэй урда тээ египедскэ провинци байhан аад, мүнөө англиiska мэдэлдэ ороод байhан Суданай статудые тэрэшэлэн тодорхойлhон байгаа. 1898 он хүртэр, Англиин добтолон орохо саг хүртэр Египедын нэгэ хуби байhан Судан гээшэ 1899 ондо Египетдэ баагаар абтуулhан договорой ehoop англо-египедскэ кондоминиум (хамтын эзэмдэлгын) газар болоhон байна. Гэбэшье, тэрэ дары британска правительство Суданhаа египедскэ сэрэгүүдые бултыень баадхан гаргуулжа, энэ хамтын эзэмдэлгын газарые захирха ябадалhаа Египедые зайлуулhан байна. Англиiska правительство „Египедын нэрэhээ" Суданые захирдаг болобо. 1899 оной тэрэ договорhоо юун үлөөб гэхэдэ тус ороной гансахан Англо-Египедскэ Судан гэжэ нэрэнь үлэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ египедскэ националистнууд англиiska сэрэгүүдые Египедhээ зайлуулха тухай эрилтэтэеэ хамта Суданые Египедтэй хамтаруулха гэhэн эрилтые гол эрилтэнүүдэй нэгэн болгожо табидаг болобо.

Энэ оной хабар египедскэ городуудай олон мянган демонстрантнууд 1936 ондо баталагдаhан Египедые доромжолhон тэрэ договорые шэнээр хаража үзэхын эрилтэ хэбэд.

Англиiska правительство шэнэ үймөөнүүдhээ айжа хэлсээнүүдтэ хабаадалсахые зүбшөөрөө бэлэй.

Англиiska талынхид эдэ хэлсээнүүдые эхилhэн болобошье 1936 оной договорой гол гол баримтануудые хүсэндэнь байлгахын эрмэлзэлгэ хэнэ гэжэ хэблэл тэмдэлэнэ. Египедскэ арми гансаараан оронойгоо аюулгүй байдалые хамгаалжа шадахагүй гэhэн шалтагаан урдаа барижа Египетын стратегическэ нэрэтэй районуудта, тусгаарлабал Суэцкэ каналые зубшан сэрэг барижа байха эрхые Англида үгэхэ гэhэн зүйл договор соо тусгаар тэмдэглэгдэhэн байхые англиiska түлөөлэгшэд илангаяа ехээр баадхаба.

Эдэ хоер талануудай хоорондо хэлсээн туйлагдаагүй дээрэhээ эдэ хэлсээнүүд нэгэ хэды сагай турша соо таhалдаhан байгаа.

„Великобританиин ба Египедэй хоорондо сэрэгэй барисаан тухай", тэрэшэлэн Суданай статут тухай шэнэ шэнэ дурадхалнуудые англиiska түлөөлэгшэ оруулба гэжэ hая каирска газетэнүүд мэдээсэбэ.

„Сэрэгэй барисаан" тухай англиiska энэ шэнэ дурадхал бодото дээрээ 1936 оной договорые дабтана гэбэл: хэрбээ Египедтэй хилэ нэгэдэжэ байгаа оронуудай территори дээрэ Англиин дай ябуулаа hаань, тэрэшэлэн „Египедтэй хүршэ оронуудта аюул тохеолдоод" байгаа hаань, „Англитай нэгэн хамта сэрэгэй ябуулга хэхые" Египет уялгалагдана.

Судан тушаа хэлэхэ болоо[л] британска талынхид Суданые [...] хиралгын талаар мүнөө [...] статудые тэрэ зангааран[ь] [...] али Суданые англиiska м[...] хуушааран[ь] үлөөхые дура[...] Англиiska проект хадаа Су[...] ерээдүйдэ „бэеэ даанхай" [...] гэжэ соносхохоор хараална. [...]шье, энэнэй тулада [...] дүтэрхүүшье болзор тогтоо[...] Англиiska проектын ehoop [бри]танска сэрэгүүд Суданай терри[то]ри дээрэ үлөөгдэхэ болоно.

Суданай статудые шэнээр [...]ха ябадалые арсаhан англи[...] арсалта Египедэй талаhаа [...] буруушаагдана. Суданые [...]ниилүүлхэ гэдэг Египедэй т[...]гэ эрхэнүүд арсагдашагүй [...] гэбэл: хэдэн зуун жэлнүү[д] турша соо Судан Египедэй [...] хубинь байгаа юм. Арабууд [...]най арад зоной олонхи хуби[...]лохо байбашье, эдэ хоёр орон[...] юрэнхы культурын талаар, [...]нэй талаар (Суданай арад [...] арабска хэлэн дээрэ хөөрэлдэ[...] бурхан шажанай талаар тон [...] байха юм. Мүн хүдөө ажахын [...] Нила мүрэнэй уhые хүдөө ажа[...] территоринуудые уhалхын т[у][ла]да хэрэглэдэг ниитын сист[...] баhал хоорондоо барисаатай.

Суданые таhалха ябадал [...]шэ Египедые ехэшэгээр хаша[...] тулада хэрэглэгдэжэ болохо [...]на гэжэ хэблэл заана. Юуб [...]дэ Нила мүрэнэй эхинь гэхэ [...] тэрэнэй суданска хубинь еги[пед]скэ хүдөө ажахые уhаар ханга[...] газар мүн байна.

Англиiska энэ дурадхалнуу[д] каирска газетэнүүд Египедтэ [...]башье таарахагүй дурадхалну[уд] гэжэ сэгнэнэ.

Медисон-Сквер Гардендэ болоhон митинг дээрэ Фостер үгэ хэлэ[бэ]

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 20. (ТАСС). Американска компартиин 27 жэлэй ойдо зорюулжа Медисон—Сквер Гардендэ болоhон олон мянган хүн зоной митинг дээрэ американска компартиин түрүүлэгшэ Фостер гэгшэ үгэ хэлэбэ. Американска хүдэлмэришэд ба прогрессивнэ элементнүүд болбол тэдэнэй үмэнэ империалистическэ дайниие үүсхэгшэдые бута сохихо ехэ зорилго байна гэжэ мэдэхэ ёhотой гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Демократическа эб найрамдалта гадаадын политикые тогтоохо асуудал хадаа мүнөөнэй hунгуулиин урда тэхи кампаниин центральна проблемэнь болохо ёhотой гэжэ Фостер мэдүүлбэ. «Уолл—стритын сэрэгэй түсэбүүдтэ эсэргүүсэхые» США-гэй ажалшадые тэрэ уряалба. «Хүдэлмэришэдэй профсоюзууд ба американска арадай бүхы үеынь түлөөлhэн организацинууд болбол өөhэдынгөө буруушаалнуудые нэгэдүүлжэ үлэмжэ хүсэтэ буруушаалга болгохо ёhотой. Американска сэрэгүүдые Хитадhаа шууд гаргаха ба Ази, Европо ба Латинска Америкадэ оршожо байгаа антидемократическа политикаhаа Трумэнай правительствын шууд арсахыень эрихэ шухала. Советскэ Союз тушаа мүнөө байhан хатуу политикаяа буруушаан арсаха, мүн тэрэшэлэн сэрэгэй англо-американска блок байгуулха ябадалые [...] соохые эрихэ шухала. Холбо[о]то Штадуудай гадаадын полити[кые] шэнээр хаража үзэхэ, «Ехэ гүр[эн]най» нэгэдэл дээрэ ба Совет[скэ] Союзтай эб найрамдалтайгаар [...]таран ажаллаха ябадал дээрэ [...]hэ барихые эрихэ шухала» [гэжэ] Фостер мэдүүлбэ.

Американска компартиин ге[не]ральна секретарь Денис гэгшэ [өө]рынгөө үгэ соо мүн лэ американ[ска] гадаадын политикын аюултайе [...] солон тэмдэглэhэн ба «Шэнэ аю[...] гэжэ айлгаха ябадалые hэргэ[...] болбол дайнай империалистическ[э] зорилгонуудтай холбогдоно [гэжэ] уридшалан hануулба.

Японско сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ процесс дээрэ

ТОКИО, сентябриин 24. (ТАСС). Сентябриин 19-дэ Токиодо уласхоорондын трибунал болбол гэмнэлтын актын «Япони, Германи ба Итали хоорондын хамтаран ажаллалга» тухай бүлэгые хаража үзэлгэдэ оробо. Гэмнэлтын түлөөлэгшэ Тавеннер болбол мүнөө хүргэр олонхинь нюуса байhан документнүүд гэмнэлтээр мүнөө табигдаба гэжэ эхилэлгынгээ үгэ соо мэдүүлбэ. 1936 оной ноябриин 25-да японо-германска антикоминтерновскэ пакт баталагдаhан байгаа. Тиихын хамта Япони ба Германи болбол харилсан туhалалсаха ябадалые хараалhан нюуса хэлсээ баталhан байха юм. Японо-германска хэлсээн хадаа гансал хоер оронуудай хоорондо коминтерндэ эсэргүү шэглэгдэhэн хамтаран ажаллалгые хараалаа, теэд энэ хадаа ямар нэгэн оронiие нэрлэжэ, тэрээндэ эсэргүүсэнэ бэшэ—гэжэ Япони тиихэдэ бүхэ дэлхэйдэ зарлаhан байха юм. Гэбэшье, үнэнтэ дээрээ антикоминтерновскэ пакт болбол бүхы демократическа оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэhэн байгаа. Тэрэ хадаа Хитадта Японой позициие шангадхаха зорилготой, хоер талаhаа гар табигдаhан пакт гээшэ нэгэдэмэл фронт байгуулагдаhан ба үргэлжэлжэ байгаа сэрэгэй агрессиие аршалха hэдэлгэ гэжэ бүхэ дэлхэйдэ hанал бодол байгуулагдаhан байгаа. Сүүдлүүлэгшэд—премьер-министр байhан Хирота, далайн министр байhан Нагано, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын европейскэ-азиатска департаментын директор байhан Того ба нюуса соведэй түрүүлэгшэ байhан Хиранума гэгшэд үргэлжэлүүлэгдэжэ байгаа сэрэгэй агрессиие hайшааhан нюуса соведэй заседанида хабаадалсаhан байна. Антикоминтерновскэ пактда хабсаргагдаhан протоколой условинуудай ehoop, германска ба японско арминууд 1938 оной сентябрьда гү, али октябрьда Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байдал тухай информацинуудаар бэе бэеэ хангаха гэжэ уялга абаhан байнад. Пакт баталhанай ашаар Россиие хубаажа таhалха проект бии болоhон байгаа. Баhа Россида, Афганистанда ба Румынида пропаганда ябуулха ба эбдэн hүйд хэхэ ажал ябуулга хэхын тулада ородой сагаангвардеецүүд энээндэ хабаадуулагдаhан байха юм. Сүүдлүүлэгшэ Осима гэгшэ энэ хэрэгтэ ехэшэг үүргэ эзэлhэн байна. Тэрэ үеын премьер-министр Хиранума ба сэрэгэй министр Итангаки гэгшэдэй хабаадалгатайгаар 1939 оной февралиин 22-то болоhон нюуса соведэй заседани дээрэ пактда баталалгада хабаадагшад болбол гансал сэрэгэй информаци андалдалгаар хизаарлагдахагүй гэжэ соносхогдоhон ба экономическа ба финансова проблемэнүүдэй талаар хамтаран ажаллаха саашанхи методүүд тушаа юрэнхы политика абаhан байгаа. 1939 оной майн 4-дэ Хиранума болбол Гитлертэ адреслаhан деклараци соогоо, Япони хадаа Германи ба Италида сэрэгэй туhаламжа үзүүлхэ гэжэ хатуугаар ба эрье[...]гүйгөөр шиидхэбэрилбэ гэжэ [мэ]дүүлээ. Германида hуугаа японск[а] элшэн сайд Курусу гэгшэ 19[..] оной июниин 19-дэ японо-герма[нс]ка союз тухай хэлсээе hэргээ[...]

1940 оной сентябриин эхин[дэ] Риббентропын тусхай элшэн са[йд] Штаммер гэгшэ пакт зохеолгые [...]лэдхэхын тула Токиодо ерэ[...] байна. Штаммер болбол Мацуока[...]тай хэhэн нюуса зүблөөн дээрэ Япони ба США хоерой хоорон[до] дайн болохонь зайлашагүй гэ[жэ] найдабариие хэлэhэн байгаа. 19[40] оной сентябриин 27-до айхабтар түргөөр пакт баталагдаhан бай[на]. Тэрэ хадаа дэлхэйе хубааха зори[л]готой агрессивнэ оронуудай заговорые шууд хүгжөөhэн ба бү[хы] дэлхэй дээрэ демократиие үгы [...]хэ ба агрессивнэ оронуудаар бү[хы] арадуудые дарлуулха гэжэ өөрын[...]гөө зорилго табиhан «шэнэ журам» байгуулха ябадалые бодото дээрэ тэмдэглэhэн байна. Энээнэй hүү[л]лээр үргэлжэлhэн нюуса бэшэлгэ соогоо Германи болбол дайнай [...]лээр подмондатна аралнуудые Японой эрхэдэ үгэжэ баталхаар зүб[...]шөөрhэн байха юм.

1941 оной июлиин 2-то импер[а]торай хабаадалгатайгаар болоhон тон шухала зүблөөн дээрэ хэрбээ германо-советскэ дайнай Японидо аятайгаар үргэдэхэ болоо хадаа, Япони болбол «Хойто проблемые шиидхэбэрилхын тула буугаа хэрэглэхэ болоно гэжэ мэдүүлэгдэhэн байна.

Амстердамда болоhон дөмонстрациие буудалга

Гаага, сентябриин 23. (ТАСС). Амстердамда болоhон демонстрациие сэрэгэй полициар намнаhан ба буудаhан ябадалые үдэшын газетэнүүд мүнөөдэр түрүүшынгээ хуудаhануудта тодорхойгоор бэшэнэд. Энэ демонстраци намдуугаар болоо. «Индонезидэ ямаршье дайн байлдаа хэхэгүй!», «Нефтиин эзэдэй хэhэн сэрэгэй авантюрада нэгэшье солдадые үгэхэгүй!» гэhэн лозунгнуудтай плакатануудые бариhан олон тооной солдадууд ба гражданска хүнүүд городой олон талаhаа үйлсэнүүдтэ гараба. hэлмэнүүдээ hугалжа бариhан ехэхэн бүлэг полицейнүүд демонстрацинуудта добтолоо. Мотоциклнуудтай олон тооной полицейнүүд түргэн ябасаараа демонстрантнуудай колонно уруу дайра[н] оробо. Тулалдаан болоо. Үйлсэнэй нэгэндэ полицейнүүд демонстрантнуудые буудаа. hүүлээрынь үйлсэнүүдтэ (бронеавтомобильнууд) бии боложо, hүни орой болтор город соогуур ябажа байhан байна» гэжэ «Де Ваархейт» газетэ бэшэнэ.

Харюусалгата редактор Ц. Д. ДАМДИНЖАПОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—23, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни сельского хозяйства—3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (в зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00705 Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. тираж 10.000